Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Krebs, Anna Margrethe.; af A. M.
Titel | Title:	Helene : en Fortælling
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Michaelsen & Tillge , 1864
Fysiske størrelse | Physical extent:	110 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

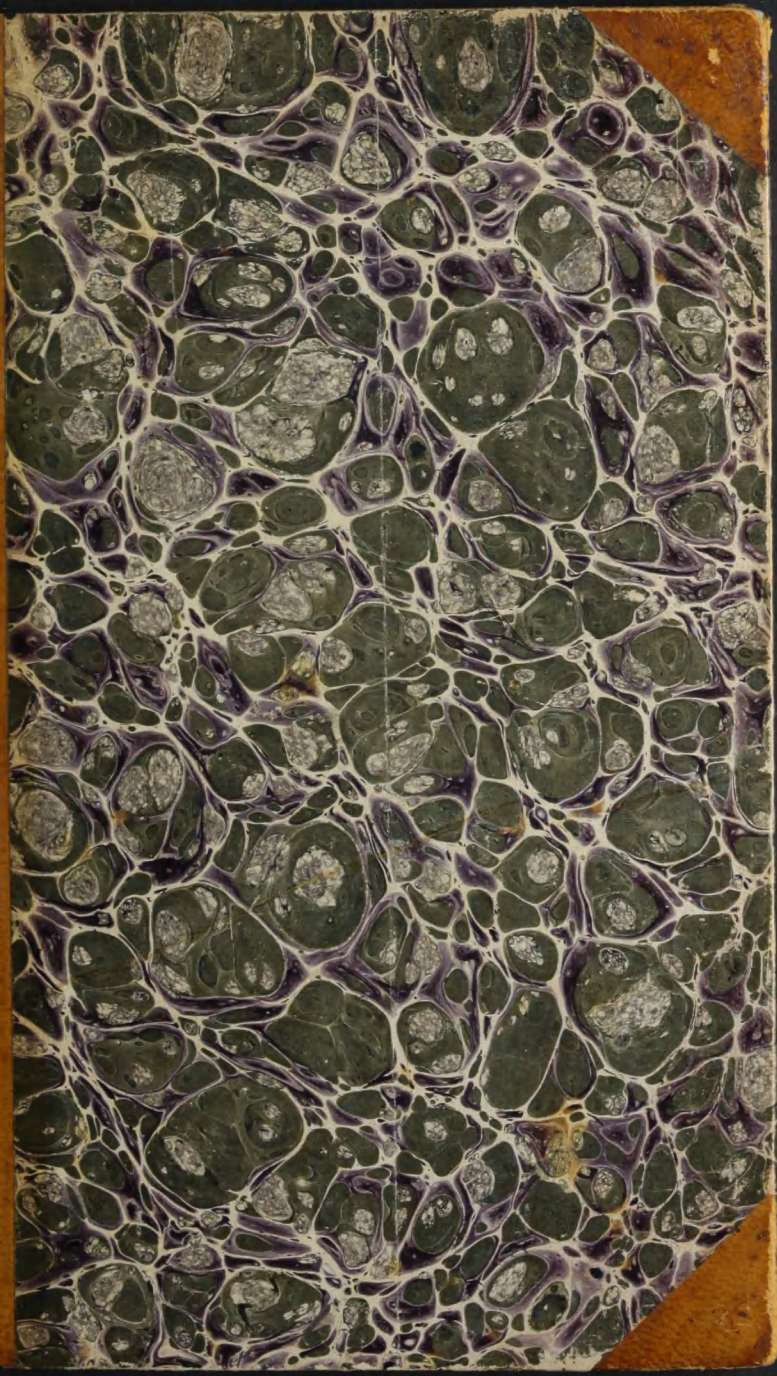

57.-332.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130009864890

Helene.

En Fortælling

af

A. M.

Kjøbenhavn.

Th. Michaelsen & Tillge.

(C. G. Iversens Boghandel.)

1864.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

Not enjoyment, and not sorrow
Is our destined end or way
But to act, that each to morrow
Find us further than to day
Let us then be up and doing
With a heart for any fate
Still achieving, still pursuing
Learn to labour and to wait.

Longfellow.

Drømmeliv.

„My eye vainly peereth
Through the darkness, to find
Some object that cheereth
Some light for the mind.“

Det var en Eftermiddag paa en mørk og trist Efteraarsdag; inde i Byen var det som om det var Vinter allerede og næsten i alle Husene vare Vinduerne lukkede. I et smukt stort Huus stod dog eet Vindue aabent og i det stod en lille Pige og saae ud. Hun saae ikke ned paa Gaden hvor de travle Mennesker færdedes, men hun saae ud i Luften op mod Stjernerne og var saa fordybet i sine egne Tanker, at hun slet ikke mærkede hvor koldt det blæste ind paa hende. Hun tænkte paa en Bog hun læste, en æventyrlig Roman, om en Ridder hvis Brud var røvet fra ham og som tilsidst gjenfinder hende efter at have søgt hende i de forskjelligste Verdensegne og øvet store Bedrifter. Hun tænkte paa at i denne Bog skildredes Livet saa rigt og bevæget, men at det Liv hun kjendte var saa stille og ensformigt, saa tomt og indholdsløst. Hun ønskede hun ved Ridderens Side kunde have kjæmpet i det

hellige Land for Herrens Grav, at hun med ham kunde have besteget høie sneetækkede Bjerge og vandret igjennem de næsten uigjennemtrængelige Skove, hvor han maatte kjæmpe med vilde Dyr og Mennesker. Her i hendes Hjem var der ingen Farer, ingen Heltegjerninger at øve, og paa hendes Skolevei hændte der aldrig noget Æventyrligt. Hun tænkte paa, om Livet aldrig kunde blive anderledes for hende, om hun aldrig skulde faae andet at gjøre end at staae op, spise, drikke, læse og sy og saa gaae til Ro igjen.

Hvor ønskede hun ikke at hun havde levet i de svundne Tider, og hun tænkte sig selv som en J'eanne d'Arc udførende herlige Bedrifter. Af disse Drømme blev hun udrevet ved Moderens Stemme: „Herregud Barn, nu staaer Du der og forkjøler Dig, hvor kan Du dog falde paa at staae i et aabent Vindue paa denne Aarstid og saa i denne Blæst." Vinduet blev lukket, Lampen tændt og Moderen beskjeftigede sig afvexlende med sit Sytøi og en Kogebog. Barnet tog sin Bog, men faldt i Tanker og tænkte paa at Nutidens Mennesker dog slet ikke vare som Fortidens. Hendes Fader vilde vist aldrig have draget Verden rundt for at finde hendes Moder og kjæmpe med gloende Drager for at vinde hende; hun vidste ikke at hendes Fader, den stille, tilbageholdne Mand, havde opgivet sit Ungdomsønske, at blive Kunstner og var

blevet Kjøbmand for derved at kunne sikkre sin Brud, som stod ene i Verden, et Hjem og en Fremtid. Hun tænkte paa, at hendes Moder, der tilsyneladende kun levede for sit Huus og sit Sytøi vist ikke vilde have fulgt hendes Fader gjennem Verden og med ham vandret gjennem Orkner med vilde Dyr, saaledes som Heltinden i Romanen. Hun saae ikke, hvorledes Moderens første Stræben var at berede sin Mand et venligt Hjem, og hvorledes hun gjættede hans Ønsker før han udtalte dem. Aldrig havde hun hørt Forældrene tale til hinanden, som Ridderen og hans Brud hvert Øieblik gjorde, og hun tænke paa, om de mon virkeligt holdt af hinanden. Havde hun kunnet see ind i deres Hjerter, havde hun seet den inderligste Kjærlighed, men de udtrykte den ikke med Ord, de forstode hinanden og vare tilfredse med hvad de havde, uden at tænke paa Andet; men Barnet forstode de ikke ret. Faderen passede sine mange Forretninger og anede ikke hvorledes Børn skulde tales til og behandles, Moderen havde travlt med sine Ting og syntes at naar Barnet var ordentligt og artigt, var der ikke mere at ønske, lære hende var Skolens Sag, flittig til at læse var hun, og da hun var ubehændig og upraktisk til Syslerne i Huset, blev hun næsten aldrig benyttet til dem. Barnet kunde sidde og drømme hele Timer med en Bog foran sig og Ingen talte til hende; efter eget Behag udsøgte

hun Bøger i Faderens Stue eller laante af Skolekammeraterne. Ingen brød sig om hvad hun læste, uden naar hun græd over en eller anden Helt eller Heltindes Ulykker, da trøstede Moderen hende med: „Herregud, det er jo kun en Bog," og da gik hun ind i sin lille Stue og græd over, at det kun var en Bog. Helene var vel et begavet og opvakt Barn, men Ingen ledede hendes Tanker og Interesser og hun trak sig stedse længere tilbage fra det virkelige Liv og levede sig ind i et Drømmeliv. Hendes Taushed blev ofte anseet for Phlegma og Ligegyldighed, det hørte hun, men det var hende det samme; havde hun sagt hvad hun tænkte paa, vilde hun være bleven leet af og det vilde være hende det værste af Alt. Hun havde sat sig i Hovedet, at Ingen vilde forstaae hende og hun væntes til at have, eller rettere, til at troe, at hun havde nok i sig selv og i sine Drømme.

Engang fik Helene fat i en Bog med gamle Sagn og Kjæmpeviser og denne Slags Bøger blev hende snart de kjæreste; men denne Læsning, som ellers er god og sund for opvoxende Piger, gjorde hende ingen Gavn; thi hun var allerede saaledes indlevet i sit Drømmeliv, at hun anvendte alt hvad hun hørte og saae til sine Drømme. Tidt naar hun sad i Daglig-stuen, beskjæftiget med sit Haandarbeide, tænkte hun sig tilbage i den gamle Tid, hun tænkte sig at hun seilede

Verden om som Skjoldmø, det vilde være noget Andet end at leve i Nutiden, denne kjedelige, daadløse Tid, som hun foragtede. Hun drømte sig ude paa det vilde Hav, anførende et Vikingeskib, Fjenden omringede det — Døden syntes uundgaaelig for den lille Skare af kjække Skjoldmøer, men hun svingede Banneret med Asa Thors Billede og kjæmpede for at døe eller seire. Seiren blev deres og Rygtet om denne Bedrift fløi over Land og Hav. „Helene, hent mig Flødekanden," raabte Moderen. Helene — ganske stolt over den vundne Seier, gik, men bragte Moderen Støvekosten; da heed det: „Det Barn tænker da heller aldrig paa nogen Ting, det kan saamænd ikke nytte at bruge hende til Noget," og Helene fik Lov til at sidde i sin Krog og leve sig ind i sin Verden. Moderen gik sin Vei, og lod Helene uændset gaae sin; men hun følte sig ikke ene, hun havde nok i sit rige Drømmeliv. Hun græd over Visen om Axel Thortsen og skjøn Valborg, og læste den atter og atter, skjøndt hun snart kunde den udenad, kun Slutningen holdt hun ikke rigtig af. Han faldt med Ære for Konge og Land, det var vel smukt, men hendes stille Klosterliv forekom Helene uudholdeligt; nei, saa var det bedre, at hendes Hjerte brast af Sorg over hans Død, som i Tragedien, saa var det bedre, som Signe, at gaae i Døden naar hendes Hagbarth havde hørt op at leve, og hun var vis paa, at

hun vilde have gjort som Signe og Valborg i Tragedien. Mistede man hvad man satte sit Haab til i Livet, saa var der ingen Glæde mere ved at leve, tænkte hun. Hun læste Ingemanns Romaner og Ingen behagede hende som den kjække Rigmor, hun lo af hendes Flugt og læste med Beundring om hendes Ophold i Fængslet hos sin Konge og sin Fader.

Medens hun i sine Drømme udførte store Bedrifter, glemte hun ganske, at der i den Verden hvori hun levede ogsaa var Noget for hende at gjøre, og da hun saae at Virkeligheden ikke var saaledes som hun havde ønsket sig den, oversaae hun ganske, at der i den ogsaa fandtes meget smukt og godt.

Aarene gik, — Helene var en voxen Pige, hendes Skoletid var endt, hun skulde nu som voxen træde ud i Livet, men der fandt hun intet at gjøre; hun gjorde ingen Fordringer til sig selv, og der var heller ingen Andre som gjorde Fordringer til hende. Moderen burde have brugt hende i Huset; thi det var et stort Huus, hvor der var meget at gjøre, men Fru Berg var af de Mennesker, som helst vilde gjøre Alting selv, og skjøndt det var et velhavende Huus, hvori der var Tjenestefolk nok, syntes hun, at intet blev gjort hende tilpas, naar hun ikke selv var med, af hvilken Grund hun altid havde utallige Ting at løbe om, som hun fandt umuligt at overlade til nogen Anden. Det

var ikke gaaet op for hende, hvad der et Sted saa træffende staaer, at „en Husmoders Tanker skal være allevegne i hendes Huus, men hun behøver ikke selv at være det.“ [1]

Moderen gav hende sommetider Sytøi, men da Helene ikke var flink dertil og slet ingen Lyst havde til dette Arbeide, fandt hun som oftest, at det var Synd at plage hende dermed og hun trøstede sig med: „Ja man skal ei forlange for meget af de Unge; Fliden kommer nok med Alderen, læse gjør hun jo, saa hun er ikke ledig.“ Hun havde altsaa sin Tid ganske til sin egen Raadighed, men hun brugte den meest til at drømme, men nu vare Drømmene hende ikke mere nok, hun var ulykkelig, hun følte sig ene og forladt, hvad der havde været nok for Barnet, var ikke nok for den unge Pige. Hun følte sig som fremmed i Livet og ønskede at døe, skjøndt hun endnu ikke havde levet. Dagene gik uden Glæde; „maaskee bedre ikke at have været født,“ sukkede hun, naar hun om Aftenen før hun gik ifeng saae ud paa den stjerneklare Himmel, og Livet trykkede hende som om det var en Byrde hun bar, og hun græd sig isøvn uden selv at vide hvorfor hun græd.

Hun var kjed af Livet, skjøndt hun ikke kjendte det.

Forældrene saae, at hun saae daarlig og bleg ud. Moderen talte om Doctor og Medicin, men Faderen

[1] A. Schwartz 1858, s. 8

rystede paa Hovedet: „Nei, det duer ikke, lad os ikke strax lave en Sygdom, fordi vi see hende see bleg ud. Lad os prøve om det ikke hjælper, at hun faaer noget at tage sig for, hun gaaer jo her og maa kjede sig. Kan hun ikke hjælpe Dig i Huset?" „Gud, nei! hvad tænker Du paa," indvendte Moderen, „Helene er saa upraktisk, at hun snarere vilde gjøre mig Uleilighed end Gavn. Nei, hvad der skal gjøres, maa jeg selv gjøre, saa veed jeg, at jeg faaer det, som jeg vil have det." „Ja saa veed jeg virkelig ikke, hvad vi skulle finde paa, noget burde hun dog bestille," sagde Faderen; men Hændelsen gjorde, at han netop Dagen efter fandt noget; rigtignok noget som ligesaa godt kunde have været uden Nytte, men Lykken var her bedre end Forstanden, og Forsynet, som man saa ofte feilagtigt betegner ved Ordet „Tilfældet," ledede hans Valg.

„Helene, kan Du godt Engelsk?" spurgte han ved Middagsbordet, „nei, ikke godt, men dog noget," svarede hun, „det er det Sprog som jeg kan mindst af." Han fortalte da, at en Bekjendt af ham havde sagt, at hans Døttre havde faaet saadan en udmærket Lærerinde i Engelsk, en Frøken Vilmer, som de vare saa glade over. Nu havde han tænkt at lade Helene læse med denne Dame; hun indvilligede gjerne; det var dog altid en Forandring og hun savnede næsten Skolelivet; thi hun vidste ikke hvad hun skulde gjøre med sig selv. Faderen

gik hen til Frøken Vilmer og aftalte med hende, at Helene skulde læse med hende nogle Timer hver Lørdag; Frøken Vilmer gik ellers ud og gav Timer, men Helenes Fader havde udbedt sig, at hun maatte komme til hende, da hans Kone nødig vilde have Timerne hjemme.

Frøken Vilmer.

„Det Gode, det i Sandhed Store og Ædle har foruden andre gode Egenskaber ogsaa den, at det ikke tillader Beskueren at være ligegyldig. Den, som engang har faaet det at see, tager det ligesom et Løfte af."

Frøken Vilmer var en Dame paa nogle og tredive Aar; hun beboede to smaae Kvistværelser i et stille Kvarteer i Byen. En gammel Pige lukkede Helene op, da hun indfandt sig til den første Time. Pigen bad hende tage Plads, „Frøknen" kom strax. Hun saae sig om i Stuen, der var Blomster i Vinduet og mange Bøger i Værelset; paa Bordet stod en Sykurv og der laae en opslaaet Bog, hun saae i den, det var Shakespeares Julius Cæsar paa Engelsk. Hele Værelset gav et Indtryk af Hyggelighed, det var ligesom om man følte, at dets Beboer elskede det og fredede om det. I Helenes Hjem var der vel pænt og ordentligt, men bestemt hyggeligt var der ikke, hendes

Moder sad kun sjeldent i Stuen om Dagen, kun om Aftenen, den Tid Manden var hjemme, passede hun altid at sidde der. Hjemme var der heller ingen Blomster eller Bøger i Dagligstuen, det blev regnet som Uorden naar Helene glemte en af sine Bøger der; hendes Moders hele Bogforraad var Mynsters Betragtninger og Madam Mangors Kogebog; mere Lecture brød hun sig ikke om: „Ja, læse kan være godt nok," sagde hun, „men naar man har et Huus at passe, faaer man saamænd ei Tid dertil."

Nu traadte Frøken Vilmer ind: „Velkommen," sagde hun, idet hun venligt gav Helene Haanden, „jeg haaber at finde en flittig Elev i Dem, De skal nok finde en omhyggelig Lærerinde i mig. Sæt Dem nu ned her." „Skulle vi læse i den Bog?" spurgte Helene og viste paa Shakesspeare. „Nei vist ikke, den er for god til at bruges til Skolebog, men maaskee kunne vi komme til den engang;" og hun tog Bogen og satte den op i Reolen og Helene fik rigtig Lyst til at komme saa vidt, at det blev hende betroet at læse i den. Da Helene gik hjem fra denne første Time, var det ikke hendes sædvanlige Drømmerier som beskjeftigede hendes Tanker, hun tænkte derimod paa Frøken Vilmer. „Hvor var hun ikke smuk og venlig;" dog var det ikke hendes Skjønhed eller Venlighed, som Helene lod sin Tanke dvæle meest ved, men det var Udtrykket i

hendes Øie som hun ikke kunde glemme; det livlige, sjælfulde Blik, med det milde fredelige Udtryk havde trængt ind i hendes Sjæl. Efter at have læst nogle Timer med Helene havde hun allerede vundet hendes unge Hjerte, og Frøken Vilmer blev nu en Gjenstand som hendes Tanker ofte og med Kjærlighed og Glæde dvælede ved. Helene havde vel altid været vel-lidt af Lærere og Lærerinder og gjort sit Arbeide godt og ordentligt, men aldrig før havde hun lært sine Lectier eller skrevet sine Stile med en saadan Fornøielse som nu; hvad der skulde bringes frem for Frøken Vilmer maatte være udmærket godt. Men hendes Beundring var sky og tilbageholden og udtaltes aldrig med det mindste Ord, men hun, som var Gjenstand for den, saae den dog i den unge Piges Blik og læste den saa at sige mellem Linierne i de sirligt skrevne og med Omhu udarbeidede Stile.

Frøken Vilmer havde fra sin tidlige Ungdom været Lærerinde, ikke alene fordi hun paa denne Maade havde skaffet sig et Levebrød, men fordi det var hendes Lyst og Kald at undervise. Hendes Arbeide var hende derfor en Samvittighedssag, og da hun let vandt sine Elevers Tillid og Hengivenhed fik hun ofte en Indflydelse paa dem, som hun anvendte til at udvikle og uddanne dem. Hendes Fader havde været Præst, men var død da hun var ganske lille og havde efterladt sig en ubetydelig

Formue. Hendes Moder var flyttet til Hovedstaden og allerede som ung begyndte hun at informere. Da hun fortjente godt ved sine Informationer var det hende muligt selv efter Moderens Død at have sit eget lille Hjem og beholde en gammel tro Pige, som havde fulgt dem fra Præstegaarden. Hendes Liv forekom hende lykkeligt; thi det var et virksomt Liv hun førte, og hun glemte sig altid ganske selv for at hjælpe og tjene Andre. I ethvert Menneske som kom hende nær, saae hun en Næste der havde Ret til al den Bistand som det stod i hendes Magt at yde.

I mange fattige Boliger udtaltes hendes Navn altid med Velsignelsesønsker, og mange Gange ved Syge- og Dødsleier havde hendes Nærværelse bragt et Glimt af Glæde over blege og lidende Ansigter. Skjøndt hun ikke mere var ung, havde hendes Aand bevaret sin Friskhed og Livlighed og med en Varme og et Liv som hørte til hendes Natur, omfattede hun mange Ting. Hun havde et klart Blik paa Mennesker og forstod godt at gaae ind i sine unge Elevers Tankegang og Interesser, men paa samme Tid hævede hun dem til sig. Der var udbredt Fred over hendes hele Personlighed og over hendes lille Hjem; thi der var Fred i hendes Sjæl, ikke den Fred som kommer af Uerfarenhed, men den som har seiret i Livets Kampe og overgaaer al Forstand. Mangen Aften sad hun i sit stille Hjem,

træt af Dagens Arbeide og glædede sig og udhvilede sig ved at læse i sine kjære Bøger og tænke paa svundne Tider, og aldrig følte hun det ensomt der, hun havde jo sine Bøger og sine Tanker. Saae hun tilbage var det med Ro og Glæde, saae hun fremad var det i Tillid og Fortrøstning. Et klart og deiligt Solskin havde engang skinnet over hendes Liv, det havde efterladt en mild og velsignet Solstraale i hendes Sjæl, som kastede en Glands over hendes Liv, der aldrig vilde tabe sig.

Hun fattede Interesse for Helene og med sit klare Blik saae hun snart at der i den unge Piges Indre ikke var den Ro som i hendes ydre Væsen, at der gjærede og rørte sig meget i hendes Sjæl, som hun manglede Mod og Klarhed til at udtale og at hun ikke var vant til at udtrykke sine Tanker. En Dag havde hun en Samtale med hende, som endnu mere gav hende Lyst til at tage sig af hende. Der laae en Bog med Kjæmpeviser paa Frøken Vilmers Bord. Helene tog den i Haanden og saae paa den. „Holder De meget af Kjæmpeviser?“ spurgte Frøken Vilmer. „Ja meget,“ og hun aabnede Bogen; det var Visen om Axel og Valborg hun traf paa: „Den holder jeg især af,“ sagde Frøken Vilmer. „Den er ogsaa smuk, kun Slutningen holder jeg ikke saa meget af; nei saa er det smukkere at hendes Hjerte brister af Sorg, som i Tragedien og hun slipper for det lange sørgelige Liv,

som maatte være tomt og glædeløst." „Nei, Valborgs Liv var ikke tomt og glædeløst," tog Frøken Vilmer Ordet, „hendes Kjærlighed var sand og dyb nok til at fylde hendes Liv, jeg synes netop det er saa smukt, at hun lever de mange Aar med den og i den; det er en ægte nordisk Troskab, som Kjæmpevisen saa simpelt og rørende gjengiver, og der er meget mere Poesi i den end i hendes Død i Tragedien." „Saa holder jeg mere af Hagbart og Signe, hun kan ikke overleve ham og følger ham i Døden; det behager mig mere end Valborgs Klosterliv. Jeg kan ikke forstaae, at man kan overleve en saadan Sorg, og nogensinde være glad naar man har mistet det, som man satte sit Haab til i Livet." „De glemmer, at der er en Forskjel mellem Signe og Valborg, som gjør at man maa bedømme dem ganske forskjelligt. Vel vare de Begge ægte nordiske Kvinder, men Signe var en Hedning og Valborg en Christen, deri ligger Grunden til Forskjellen i deres Handlemaade. Signe fulgte sin Helt i Døden, hvor hun skulde samles med ham i Freias Lund. Valborg gjemte tro Mindet om sin Axel, som var falden for Land og Ære, hun ventede taalmodigt indtil Herren kaldte hende, og Tanken om ham og Haabet om Gjensynet styrkede hende i den lange Ventetid. Jeg er vis paa, at hun ikke lod sit klosterlige Liv være tomt, men opfyldte de Pligter, som et saa-

dant Liv paalagde hende og ikke ringeagtede de Glæder, som vare at finde deri." „Men jeg fatter ikke," sagde Helene, „hvorledes man kan have den Kraft ikke at blive ulykkelig, naar man rammes af en eller anden stor og tung Sorg." „Nei selv have vi ikke den Kraft, ved vor egen Magt kunne vi ikke overvinde Sorgen, men ved Guds Hjelp formaae vi Alt; hvad som er umuligt for Mennesker er muligt for ham, hans Kraft er stærk i den Svage, og han lader aldrig den være uden Hjelp, som har sat sin Lid til ham." Der var noget i den Maade, hvorpaa Frøken Vilmer sagde dette og i Udtrykket i hendes Ansigt, som lod Helene føle, at det var talt ud af hendes Hjerte, og som gjorde, at hun gjemte de Ord og aldrig glemte dem.

Da Timen var forbi faldt Helenes Øie paa en heel Deel Sytøi, som laa paa et lille Bord ved Vinduet hvor Frøken Vilmer havde sin Plads. „Holder De af at sye?" spurgte hun. „Ja meget, men om Formiddagen har jeg sjeldent Tid dertil; syer De meget?" „Nei saa lidt som muligt, det er gruligt kjedeligt." „De kan troe det vilde nok more Dem, om De syede paa noget som var rigtigt nyttigt. Har De ikke Lyst til at gjøre en Prøve, saa kan De tillige gjøre mig en Tjeneste. Jeg er i en Forening for at skaffe fattige Børn Klæder, og her har jeg netop nu faaet mere Linned at sye end jeg godt kan overkomme. De kan jo

prøve med en lille Skjorte; hvis det kjeder Dem altfor meget skal De være fri for mere." „Aa nei, det vil ikke kjede mig, lad mig blot faae mere," sagde Helene, henrykt ved den Tanke at kunne tjene Frøken Vilmer.

Da Helenes Moder saae Sytøiet, sagde hun: „Herregud, Barn, hvem har dog betroet Dig det, det vilde jeg sandelig ikke have gjort." Helene sagde Intet, men tog den Beslutning, at Frøken Vilmer ikke skulde komme til at fortryde hvad hun havde betroet hende. Hun gjorde sig umaadelig Umage dermed og for første Gang fandt hun ikke, at det var en Plage at sye. Hun arbeidede flittigt og gav sig ikke Tid til at drømme saa meget som før, derimod opfyldte Frøken Vilmer ofte hendes Tanker. „Hvor var hun ikke god; hvor meget levede hun ikke for Andre; der fandtes vist ikke noget Menneske i Verden, der var saa god som hun," saaledes tænkte hun. Frøken Vilmer roste hendes Flid og samtykkede gjerne i at betroe hende mere Arbeide, og det var med en vis Stolthed, at hun fortalte Moderen det.

Som før er sagt var Helene ikke vant til at udtale sine Tanker, og hun manglede ogsaa Klarhed dertil; men lidt efter lidt lykkedes det Frøken Vilmer at trænge ind i hende og bringe hende til at forsøge paa at udtale sig, og naar hun ikke ret forstod at

iklæde sine Tanker Ord, saa hændte det ofte til hendes store Forundring, at Frøken Vilmer forstod hvad hun meente og kunde udtrykke det med klare, tydelige Ord. En Dag fik hun Helene til at fortælle om sit Liv og sine Drømme, og hun gjorde det aabent og ærligt, hun følte at Frøken Vilmer ikke vilde lee af hende. „Jeg har aldrig sagt og aldrig kunnet sige det til Andre end Dem, men til Dem troer jeg at jeg kan sige Alt i Verden," udbrød hun. „Det kan Du ogsaa," sagde Frøken Vilmer, „jeg holder af Dig, forstaaer Dig og vil Dit Vel." Det var uvilkaarligt, at hun kom til at forandre De til Du, men fra denne Stund vedblev hun dermed. „Den Tillid og Fortrolighed Du har viist mig giver mig baade Rettigheder og Forpligtelser ligeoverfor Dig, og derfor vil jeg ærligt sige Dig, at Du for en stor Deel selv er Skyld i at Du har følt Dig ulykkelig og utilfreds. Du har syntes, at Nutiden var en kjedelig, tom Tid, men hvorfor? Fordi Du ikke levede i den, fordi Du kun brød Dig om Dine Drømme og oversaae alt det Smukke og Gode, som der findes i Virkeligheden; det var ikke Tidens Skyld, men Din egen; Du har gjort store Fordringer, kun ikke til Dig selv; Du har villet dømme og forlange, men Dig selv dømte Du ikke, af Dig selv forlangte Du intet. Havde Du tænkt lidt mere paa Andre og lidt mindre paa Dig selv, havde Du ikke

været saa misfornøiet med Alt om Dig. Du har Evner og Kræfter, men Du har ikke anvendt dem. Der er dog Tid endnu, Du kan endnu blive til Noget og Du kan blive lykkelig. Vil Du stole paa mig og have Tillid til mig, saa skal Du see, at vi nok skulle faae mere ud af Livet end Du har troet der var." „Jeg vil gjøre Alt hvad De vil," udbrød Helene. „Nei," sagde Frøken Vilmer mildt, „Du skal ikke gjøre det Rette for min eller noget Menneskes Skyld. Der er En, som er høiere end jeg og paa hvem Du skal tænke; glem ikke at bede ham om Hjælp; thi uden hans Bistand kan Du intet, men naar Du i Tillid til ham gjør Alt hvad der er Dig muligt, saa vil han gjøre det for Dig, som Du ikke kan ved egen Kraft. Livet er ingen Leg og vi skulle ikke være som den lade Tjener, der graver sit Pund ned i Jorden. Enhver af os, vi være nok saa ringe og svage, kunne være Arbeidere i Herrens Viingaard." Frøken Vilmer afbrød nu Samtalen og sagde til Helene, at hun skulde lægge sine Bøger bort og blive og drikke Caffe med hende, en Indbydelse, som Helene modtog med Glæde. Caffen blev bragt ind, og paa Frøken Vilmers Spørgsmaal om Helene kunde skjænke Caffe, svarede hun, at hun aldrig havde gjort det; Faderen havde vel spurgt, hvorfor det ikke blev overladt til hende nu da hun var voxen, men Moderen havde svaret, at det vilde

blive altfor daarligt. Frøken Vilmer spurgte, om hun ikke havde Lyst til nu at forsøge det. „Jeg kan slet ikke," svarede hun forskrækket. „Aa Snak, skulde en Pige i Din Alder ikke kunne skjænke Caffe, naar hun blot vil. Nu skal jeg lære Dig det og saa bliver Du hver Lørdag hos mig og skjænker min Caffe for mig. Vil Du ikke det, Helene?" „Jo gjerne, men om den nu bliver daarlig?" „Ja, lad den blive daarlig de første Gange, det gjør Intet, den bliver nok god med Øvelsen."

Da Helene gik, sagde Frøken Vilmer til hende: „Gjør Dig nu Umage for at drømme saa lidt som muligt, og husk paa, at det ikke blot er om Lørdagen, men paa enhver Tid paa hvilken Du kan tænke, at jeg er hjemme, at Du er velkommen her, og naar Du har noget paa Dit Hjerte saa husk, at Du har en trofast Veninde i mig."

Frøken Vilmer gjorde hvad der var hende muligt for at drage Helene fra Drømmenes Verden over til Virkeligheden. Idet hun gav hende noget Sytøi, fortalte hun hende om de fattige Familier til hvilke det var bestemt; hun søgte at vække hendes Interesse for disse idet hun fortalte hende om dem; om den Taalmodighed og Roisomhed hun ofte havde fundet blandt de Fattige, og om den Tjenstvillighed og Hjælpsomhed som selv de Allerfattigste ofte udviste mod hverandre

indbyrdes. „Naar man færdes blandt de Fattige og Usle seer man vel meget, som er tungt og sørgeligt," sagde hun, „men Gudskelov, man seer ogsaa tidt meget som man maa beundre og som man næsten maa forundre sig over, naar man tænker paa de haarde Kaar og de mange Fristelser hvorunder de leve. Det er ikke blot til Penge de Fattige trænge, men til Deeltagelse og Interesse, til at see, at man virkelig bryder sig om dem og tænker paa dem. En lille Gave, som bliver givet dem i Venlighed, gjør dem oftest gladere og mere taknemmelige end den største Gave vilde gjøre, naar den blev rakt dem udeeltagende og koldt." Denne Maade at betragte de Fattige paa var ny for Helene; vel lod hendes Moder sig aldrig bede forgjæves af en Tigger og hun nægtede aldrig at give en Gave, naar Andre anmodede hende derom; men de Fattiges Stilling og Liv var en for hende fjern og ukjendt Verden; hvad som ikke lige kom i hendes Vei opsøgte hun ikke og tænkte ikke paa; det faldt hende ikke ind, at man ved at offre Tid og Tanker kunde gjøre langt mere Gavn, end ved at give en ubekjendt Tigger en Gave.

„Intet er saa fordærveligt for en ung Pige som at læse mange Romaner," sagde Frøken Vilmer til Helene, „man bliver sløv og tom og taber Interessen for Læsning ved hvilken man maa anstrenge sine Tan-

ker," og hun laante hende smukke Digterværker og historiske Bøger, som baade vare nyttige og morsomme. Hun talte med hende om det hun læste, og vakte hendes Interesse derfor, og saa morsom og livlig var den Maade hvorpaa hun talte om Bøgerne, at Helene syntes, at naar hun havde hørt Frøken Vilmer tale om det hun havde læst, fik hun endnu mere Glæde deraf end før; der var da saa meget der gik op for hende, som aldrig før var faldet hende ind. Hun begyndte at arbeide paa at lære sig selv en Deel, og det lykkedes hende, som det maa lykkes Enhver, der for Alvor gjør sig Umage dermed.

Helene elskede Frøken Vilmer med en ungdommelig Begeistring, hun saae op til hende, som hun aldrig før havde seet op til Nogen. Mange Ting, som hun aldrig vilde have ændset om hun havde hørt Andre sige dem, fik nu Betydning for hende fordi hun udtalte dem. Hun anstrængte sig for at opfylde ethvert af Frøken Vilmers Ønsker og fandt Intet for svært naar hun vidste, at det vilde fornøie hende. Vi skylde Sandheden at sige, at Helene i Begyndelsen ofte gjorde det Gode og Rette — ikke for dets egen Skyld, men for Frøken Vilmers; men at hun gjorde det var dog altid et Skridt fremad, og lidt efter lidt lærte hun at indsee hvor galt hun havde taget fat paa Livet, og ved at lære Frøken Vilmer ret at kjende, ikke blot ved

hendes Ord, men ogsaa ved hendes Liv, som svarede til disse, indsaae hun hvor langt hun selv var tilbage. Den milde, livlige, kjærlige Frøken Vilmer var hende et Exempel, som virkede mere paa hende end Alverdens Prædikener og Formaninger vilde have gjort.

Trods alle Feil og Mangler havde Helene en varm og sand Natur, og hun besad baade Iver og Kræfter, de havde før kun ligget slumrende hos hende; Erkjenden og Handlen var hos hende ikke langt fra hinanden. Hendes Kjærlighed til Frøken Vilmer og hendes Iver i at følge hendes Raad havde vel en lille Tid kunnet bortjage hendes Drømmeverden, men havde hun ikke efterhaanden stadig mere erkjendt og forstaaet hvor skadeligt og usundt dette Liv var, saa havde hun ikke saa aldeles kunnet udrive sig af det, som hun nu gjorde. Frøken Vilmer hjalp hende ogsaa troligt dermed, idet hun vakte hendes Interesse for Virkeligheden og omskabte hendes Læsning, saa at den istedenfor mere at hilde hende i Drømmenes Væv, som før havde været Tilfældet, tjente til at drage hendes Tanker derfra og beskjæftige dem paa en sund og god Maade.

Lykkelig var Helene, da hun en Dag bragte Frøken Vilmer en Indbydelse til Middag til hendes Forældre og denne gjerne blev modtaget. Den Dag gjorde hun med megen Omhu Orden i sit Værelse, ja hun, som ellers aldrig saae Støv, tørrede det endogsaa af.

„Hvor her er pænt og ordentligt," sagde Frøken Vilmer da hun kom og lagde sit Tøi i Helenes Stue, „men er her altid saa ordentligt?" tilføiede hun smilende. „Nei ikke altid." „Jeg læste et Sted," gjentog Frøken Vilmer, „at en ung Piges Værelse altid var en Afspeiling af hendes Sjæl." „Mener De det?" spurgte Helene med en saa tydelig Forskrækkelse, at Frøken Vilmer gav sig til at lee. „Nei, saa strengt dømmer jeg ikke, men Du veed, at jeg sætter megen Priis paa et ordentligt Værelse." Helene sagde Intet, men fra den Dag af hørte Uorden i hendes Stue til Undtagelserne. Det var rigtigt morsomt at see Frøken Vilmer sidde hjemme i deres egen Stue og snart komme paa en saa venlig Fod med Faderen og Moderen, at det var tydeligt, at de begge syntes særdeles godt om hende. Helene skjænkede Caffe den Dag paa egen Begjæring. Moderen var i Feber for at den ikke skulde blive god, skjøndt Helene havde fortalt hende, at hun altid skjænkede hos Frøken Vilmer. „Det har Helene Talent til," sagde denne, „De skulde lade hende øve det Talent saa hun fik Færdighed deri." Saaledes blev det ogsaa, Moderen overlod hende det nu oftere.

Frøken Vilmer kom nu undertiden til Helenes Forældre. Naar Fru Berg talte til hende om Huusholdning, Madlavning og sligt, svarede hun derpaa, som om det ikke var fremmede, kjedelige Ting for hende,

og Helene syntes, at naar Frøken Vilmer talte derom, var det ikke saa kjedeligt som ellers. Men morsommere var det rigtignok, naar hun talte med Faderen om Kunst og Kunsthistorien, om fremmede Lande og Folkeslag, om Ting som vare skete for Aarhundreder siden, men som hun vidste saa god Besked om, som om hun igaar havde levet med dem og i dem, og hun forundrede sig over Alt hvad hun dog vidste. „Jeg har aldrig truffet en Dame med saa mange Kundskaber," sagde Helenes Fader, og det var ogsaa sjeldent, at han talte saa meget med Fremmede, især med fremmede Damer, som nu med Frøken Vilmer; hans Kone havde ingen synderlig Interesse for saadanne Ting, og han havde været vant til at mene, „at det var ikke noget for Damer."

Gamle Erindringer.

„Det var, mit Liv! Din lykkeligste Stund,
Det var den herligste Stjærsommerdrøm,
Og aldrig Solen straale vil saa klart
For mig, som Maanen smilte denne Kveld."

„Hvor er Livet ikke deiligt! hvor meget Smukt og Godt er der dog ikke her paa Jorden," sagde Helene en Dag, da hun laa i Græsset under et Bøgetræ i

Dyrehaven, hvor Frøken Vilmer havde taget hende med ud. „Ikke sandt?“ spurgte hun, da denne ikke strax svarede. „Jo vistnok, og vi skulle være glade over Livet; thi hvorledes kunne vi glæde os over Livet hisset naar vi ikke ville glæde os over det Liv, som Gud har givet os her. Han har skabt Jorden, derfor maa der være meget Skjønt hernede uagtet vor Synd og Skrøbelighed. Husker Du hvad vi læste forleden Dag, Helene?

„On our own life it must depend,
If we are pleased or sad,
When we ourselves try to be good,
The world will not seem bad.“

„Troer De det?“ „Ja jeg gjør; jeg forstaaer aldrig de Folk, der mene, at Erfaringen har givet dem et mørkt Blik paa Livet og Menneskene, jeg faaer altid en Mistanke om, at det er disse Menneskers egen Skyld og at de med Villie have lukket deres Øine for alt det Gode, der findes i Livet og som stadig møder os, naar vi blot ville see det. Jeg troer ikke, Nogen med Sandhed kan sige at have mødt mere Ondt end Godt i Livet. Naar man tænker paa sin egen Ufuldkommenhed og Svaghed, saa synes jeg, at man ganske taber Lysten til at dømme den Verden, som dog har givet os langt mere Glæde end vi fortjene.“ Helene tænkte, at hun godt forstod, hvorfor Frøken Vilmer aldrig var utilfreds, det kom af, at hun var saa god

og at hun aldrig gjorde Fordringer til Andre, men altid dømte sine Medmennesker med den mildeste Dom.

„Troer De, at der er Mennesker, som altid ere lykkelige, og at man kan leve Livet igjennem uden Sorger?" spurgte hun.

Frøken Vilmer smilede.

„Hvermand har Sit,
Stort eller Lidt,
Himmerig ene for Sorger er frit."

„Livet her er Prøvetiden, Forberedelsen; derfor kan det ikke være uden Sorger, det gjælder kun om ikke at glemme Vorherre i Sorgerne, og selv i Regn og Storm at huske paa, at Solen dog engang har skinnet og engang vil skinne igjen."

„Det skal jeg huske," sagde Helene, „huske, naar jeg engang faaer Sorger. Men jeg føler mig stærk og glad, jeg troer jeg har Mod til at møde hvilke Sorger Livet kan give mig, jeg har jo Dem, De vil hjælpe mig, og De kan hjælpe mig, det veed jeg."

„Du maa ikke stole saa fast paa mig, tænk om jeg døde."

„Døde! aa De maa ikke døe, De ønsker da ikke at døe," udbrød Helene forskrækket og flyttede sig nærmere hen til hende, som om hun kunde forhindre hende deri. „Nei jeg vil gjerne leve lidt endnu, jeg er glad over meget her; men, Helene, naar Herren engang

kalder mig hjem, bliver jeg ikke bedrøvet." „Mit kjære Barn," tilføiede hun, „vi skulle ikke være som Slyngplanter, der ikke selv kunne hæve sig, men falde kraftesløse og matte til Jorden. Man skal ikke i den Grad gjøre Nogen til sin Støtte, at man uden det Menneske Intet formaaer. Det er Mangel paa Tro og Tillid til Gud, naar man troer at man Intet kan."

Det var en deilig Dag ude i Skoven, baade Helene og Frøken Vilmer vare glade over den; „den Tour skulle vi gjøre oftere," sagde denne, da de maatte tage hjem. Helene gik hjem med hende og drak The hos hende. Det var en yndig Maaneskinsaften, og Frøken Vilmer foreslog ikke at tænde Lys, men sidde og tale i Maaneskinnet. Tale gjorde de dog ikke, thi Frøken Vilmer faldt i Tanker, det var som om hun ganske glemte, at der var Andre i Stuen. Helene sad og saae paa hende. „Hvad mon hun nu tænker paa?" det vilde hun gjerne have vidst, og idet hun gjenkaldte sig Samtalen om Formiddagen, tænkte hun paa at Frøken Vilmer vist havde havt Sorger i sit Liv, men selv om saa var havde hun ikke ladet sig knuse af dem; et Menneske, som var ulykkeligt havde aldrig kunnet have det Blik, som hun nu havde. Her bleve Helenes Tanker afbrudte. „Der er dog intet yndigere end Maaneskin," sagde Frøken Vilmer, „det er som om det vakte vore bedste og helligste Følelser, som om det

talte til os om Fred og Hvile. Man siger, at intet vækker gamle Minder saaledes som „Blomsterduft og gamle Melodier", men der er dog intet der vækker de Minder hos mig som Maaneskin; det minder mig om mit Livs lykkeligste Timer, især om een, om den Time, da jeg fik denne Ring, som jeg altid siden har baaret," og hun viste Helene en glat Guldring, som hun bar om Halsen i et Baand.

Helene saae forundret paa hende. — Havde hun været forlovet? — men hvorfor bar hun den da ikke paa Fingeren, men om Halsen hvor Ingen saae den? Hun fik Svar paa sine Tanker idet Frøken Vilmer gjættede dem og sagde: „Du forundrer Dig over, at jeg bærer den her; men Du vil ikke forundre Dig derover naar Du har faaet Alt at høre. Jeg vil fortælle Dig hvad jeg ellers ikke fortæller Nogen, men gjemmer som min egen Helligdom, der ikke kommer Andre ved. Du veed at min Moder var Enke og at vi boede her i Byen, hvor vi maatte arbeide for at faae vort Udkomme. Vi havde to Værelser, som vi leiede bort; da jeg nogle Aar havde været voxen, flyttede vor Logerende og vi fik en ny, en theologisk Candidat, Johannes Werner, som havde en Broder hos sig, der var Skoledreng. Faderen var Embedsmand i en Provindsby, Moderen, som han havde elsket høit, var død og Faderen havde giftet sig igjen. Af

Børnene af første Ægteskab levede kun Johannes og Axel, det var Drengens Navn. Stedmoderen, som forresten var en god Kone, gik op i sit Huus og i sine mindre Børn, saa hun havde ikke megen Tanke for de to ældste Sønner, og Faderen havde aldrig taget sig af Børnene. De To sluttede sig sammen, Johannes levede for sin lille Axel, og denne elskede og beundrede ham. Justitsraad Werner gjorde Indtrykket af at være en rigtig Verdensmand, behagelig og dannet, men i høi Grad egoistisk. Det var maaskee godt for Johannes' Moder, at hun ikke levede længe med den Mand, som hun forresten saae op til, men som langtfra var hende værd, og maaskee ikke let i Længden havde gjort hende lykkelig.

Johannes blev snart vor Ven og vort Huus blev som et Hjem for ham og hans Broder. Han fandt, at Moder lignede hans kjære, afdøde Moder og sagde, at han ikke siden hun levede havde havt den Følelse af Hjemlighed og Hygge, som han nu havde hos os. Man føler sig ofte tiltrukket af enkelte Mennesker uden at man ret kan gjøre sig klart hvorfor. Jeg troer, at Grunden er den, at man hos dem seer noget, som vækker vore bedste Tanker og dybeste Følelser, fordi det Bedste hos os lige over for dem voxer i Styrke og Klarhed. Selv om vi kun flygtigt have kjendt disse Mennesker, selv om vi skilles fra dem for hele Livet,

saa glemmes de dog ikke, men Tanken om dem vil være os til Velsignelse og vi ville glæde os ved Haabet om at gjensee dem hisset. Det Bedste og meest Betegnende jeg kan sige om Johannes Werner er, at det forekom mig, at jeg blev et bedre Menneske siden jeg havde lært ham at kjende. Han bragte mig til at tænke paa Pauli Ord: „Kjærlighed er langmodig og velvillig, den søger ikke sit eget, den troer alt, haaber alt, fordrager alt.“ Han var utrættelig i at hjælpe og tjene Andre, og ved at see hans Liv lærte jeg hvorledes enhver af os kan gjøre Gavn. Skjøndt ikke Præst endnu, gik han som en Herrens Tjener til fattige Boliger og Hospitalernes Fattigafdelinger, hvor han læste med de syge Børn, der hele deres Liv vare bundne til Sengen, og talte Livsens Ord til de Gamle. Ved ham gik det op for mig, hvorledes vi Alle ere kaldede til at være Arbeidere i Herrens Viingaard. Jeg tænkte ofte paa, hvilken Velsignelse det maatte blive for den Menighed, som engang fik ham til Præst. Han prædikede flere Gange her i Byen, og skjøndt det er mange Aar siden husker jeg de Prædikener, som om jeg havde hørt dem igaar. Han var meget musikalsk; uagtet jeg kunde spille noget havde jeg ikke drevet det meget vidt, da jeg i den sidste Tid ingen Lærer havde havt; nu blev han min Lærer, og jeg gjorde gode Fremskridt under hans Veiledning. Hvor mangen Maaneskins-

aften har han ikke siddet og spillet inde hos os, medens Moder sad og halvsov i Sofaen og jeg sad ved Vinduet og saae hvorledes Maanen skinnede paa hans blonde Haar, og jeg tænkte, at det ikke var for intet, at han hed Johannes; thi det forekom mig altid, at han lignede den Discipel, som Jesus elskede; hvergang jeg læste om denne Apostel, tænkte jeg mig ham som vor Johannes. Jeg tænkte ofte, at han var ligesom Himlen nærmere end Andre — nu forstaaer jeg det; thi dem Vorherre kalder tidligt til sig ere ham ofte nærmere allerede her paa Jorden. Jeg holdt af ham som af min bedste Ven, jeg kunde slet ikke tænke mig at undvære ham, men hvor meget jeg holdt af ham, vidste jeg da end ikke ret. Poul Møller siger et Sted: „En ung Pige, som i sin Opvæxt har læst mange Romaner, overflytter snart al den megen lærte Kjærlighed paa den første Gjenstand hun møder paa sin Vei.“ Det var ikke Tilfældet med mig, mit Liv havde fra Barndommen været saa flittigt og virksomt, at jeg ikke havde havt Tid til megen Romanlæsning eller mange Drømmerier, jeg elskede ham uden at tænke derover. Han var den eneste unge Mand, som havde faaet en Vens Plads i vort Hjem, den eneste hvem jeg ikke havde betragtet som en ligegyldig Fremmed. Ingen Søn kunde være venligere og omhyggeligere mod Moder end han var, og han var fri

og aaben mod mig som en Broder; han talte altid til mig om sine Sorger og Glæder, lod mig dele sine Interesser, og det var saa naturligt for mig at meddele ham alle Ting og Tanker.

Det var et fredeligt og lykkeligt Liv, men det varede ikke længe. Han havde fra Barndommen været svag, han led af et Hjerteonde, som efterhaanden udviklede sig mere og antog en farlig Charakteer, han saae bleg og svag ud og maatte endogsaa ofte holde Sengen. Hans egen Moder kunde ikke have pleiet ham bedre og kjærligere end Moder gjorde; men jeg mærkede snart paa hende, at hun ikke havde meget Haab. En Dag hørte jeg hende tale med Lægen, og denne sagde, at han ikke havde længe igjen. Jeg viste med Fortvivlelse den Tanke tilbage, at jeg maaskee snart skulde miste ham, men jeg saae dog selv paa hans blege, lidende Ansigt, at der ikke var noget Haab tilbage. Jeg syntes, jeg aldrig havde holdt af ham som nu, og nu da jeg skulde miste ham, følte jeg hvormeget og hvorledes jeg elskede ham.

En Aften var Moder gaaet ud i Byen for at besørge noget; jeg sad alene i Dagligstuen og tænkte paa, hvor mørkt Livet pludseligt var blevet, da kom Axel og bad mig om at sætte mig ind i Stuen ved Siden af, medens han gik ud, saa at jeg kunde høre, om Johannes ønskede noget. Da jeg var kommen der-

ind, kaldte han paa mig og jeg gik ind til ham. Han sad i sin Sofa, hvor Axel omhyggeligt havde ordnet med Puder og Tæpper om ham. Det var ligesaa klart og yndigt Maaneskin, som det er i Aften, og i Maanens Skin saae jeg det milde, blege Ansigt, som jeg snart ikke mere skulde see. Han bad mig om at sætte mig ved Siden af sig og sagde, at han trængte til at have mig hos sig. „Maaskee have vi ikke lang Tid at være sammen i," sagde han, efterat vi Begge havde siddet en Stund uden at tale, og han fremsagde med sagte Røst ligesom for sig selv:

„Min Hjelm er mig for trang og tung,
Mit Skjold mig slet beskjærmer,
Jeg føler det, skjøndt jeg er ung,
At brat sig Døden nærmer.
Flyv raske Fugl, frygt Reisen ei,
Fold ud de Vinger svæde,
Du flyver til en evig Mai
Og til en evig Glæde.

Jeg kjendte de Ord saa godt, jeg havde sidst hørt dem, da han en Aften frisk og glad læste Hagbart og Signe høit for Moder og mig. Jeg forstod den Betydning, som laa i dem nu, og jeg kunde ikke lade være at græde; det var første Gang han udtalte til mig hvad han dog vist længe havde tænkt paa. Jeg kunde intet sige, men han talte igjen. „Jeg havde glædet mig til at være Herrens Tjener her paa Jor-

den, jeg havde haabet og troet paa et lykkeligt — ja, et uendelig lykkeligt og velsignet Liv. Herren vilde det anderledes, hans Villie er den bedste, jeg gaaer gjerne hjem naar han kalder mig, men jeg kan ikke gaae bort førend De lover ikke at glemme mig, lover at mindes Deres Ven."

„De veed Johannes, at jeg altid vil mindes Dem som min bedste Ven," svarede jeg, men jeg havde ondt ved at faae Ordene frem; thi det var som om Hjertet skulde briste.

Johannes tog min Haand i begge sine og drog mig tættere til sig, han saae paa mig, som han aldrig før havde seet paa mig og sagde: „Men Cecilia, det er mig ikke nok, Du maa tænke paa mig, som paa den Mand hvis Hustru Du vilde have været, dersom Døden ikke havde adskilt os i dette Liv." —

Baade Moder og Axel kom seent hjem, men vi havde ikke tænkt derpaa, Tiden var fløiet for os. Johannes gav mig den Ring, som Du her seer, det havde været hans afdøde Moders Forlovelsesring, og han havde efter hendes Død bestandig baaret den. Han blev bestandig svagere, og jeg var nu altid om ham, jeg havde jo Ret til at pleie den Mand, som jeg for Alteret skulde have rakt min Haand dersom han havde levet. Han var saa mild og taalmodig, aldrig hørte jeg en Klage af ham; han gjorde alt hvad han kunde

for at trøste mig, og talte ofte om Gjensynet hisset: „Det er kun en lille Stund vi ere adskilte," sagde han, „hisset skulle vi evigt være samlede. Lad os være taknemmelige for den lykkelige Tid vi nu have; tænk om jeg var død uden at have hørt, at Du elskede mig, om jeg var gaaet fra Dig, uden at Du havde vidst, at Du var mig det Kjæreste i Verden. Livet maa ikke blive Dig tomt og glædeløst, Du maa aldrig betragte det som en Byrde der maa bæres, men huske, at det er en Aabenbarelse af Herrens Naade og Kjærlighed; ethvert Menneskeliv har et helligt Maal, en evig Betydning." Naar han talte saaledes, syntes jeg næsten at det var mig muligt at see ud over hele Livet lige ind i Guds Herlighed, hvor jeg engang skulde samles med ham igjen.

Han talte ofte om sin Moder og om hvor glad han vilde blive ved at gjensee hende; han sagde, at han aldrig havde ønsket hende tilbage; thi uagtet hun saae op til sin Mand og aldrig havde anden Villie end hans, gjorde han hende ikke Livet let. Hun glemte sig altid ganske selv, og mærkede end ikke engang, at han aldrig tænkte paa Andre end sig selv og modtog ethvert Offer som en naturlig Ting. Han syntes at han stod saa langt over hende, men det var i Virkeligheden kun i Kundskaber og Begavelse hun stod under ham; i Mildhed og Hjertensgodhed kunde han ikke maale sig

med hende. Verdens Dom var Alt for ham, hvad Andre sagde havde altfor stor Betydning for ham, og der var intet han ikke vilde have givet for det ydre Skin. Moderen og Johannes havde sympathiseret, han var hendes Stolthed og Glæde, og da hun skulde dø, havde hun bedet ham om at tage sig af Axel og vaage over, at hendes lille Dreng blev bevaret ubesmittet af Verden. „Jeg overgiver ham nu til Dig," sagde han til mig, „tag Dig af ham, som om Du var hans ældre Søster; saa kan jeg sige til Moder, at han er i sikker Varetægt." Han overvurderede mine Kræfter og Evner, men der var lagt en god Grund hos Drengen og Vorherre hjalp med, ellers havde jeg kun kunnet udrette saare lidet. „Du skal adlyde Cecilia, som Du har adlydt mig," sagde han til Axel, „hun skal være Dig i mit Sted, siig Alt til hende, som Du har gjort det til mig," og Axel lovede det grædende. Han blev stedse daarligere, vi folte at Enden var nær og den lange Adskillelse var forhaanden. Moder og jeg vaagede den sidste Nat hos ham, og trods alle vore Anmodninger vilde Axel ikke vige fra Broderens Seng. Da Morgenen kom og Solen stod op, skinnede den lige ind i Stuen. Johannes saae sig om og smilede. „Godt," svarede han, da jeg spurgte ham, hvorledes han havde det, og han foldede sine Hænder, saae paa mig, drog et Suk og var død. Axel havde endnu be-

standig haabet, uagtet jeg havde sagt ham, at der intet Haab var, og nu da han saae at Alt var forbi, udbrød han i en vild fortvivlet Sorg, saa man ganske glemte sin egen Sorg for at trøste ham. Vi fik ham tilsidst til at gaae iseng; thi han var syg af Sorg og Nattevaagen. „Gaa ikke fra mig, bliv hos mig," bad han, og han var ikke rolig førend han saae, at jeg satte mig hos ham.

Som jeg der sad ved hans Seng, medens han sov, huskede jeg paa nogle Ord i den sidste Prædiken, jeg havde hørt Johannes holde. „Vi maae ikke sige: alt Andet kunne vi bære, kun ikke denne Sorg eller denne Prøvelse," havde han sagt; „thi det som er os det Allertungeste er maaskee netop det, som er os allermeest fornødent." I denne tunge Tid bleve de Ord min Hjælp og min Trøst. Alt som Tiden gik, huskede jeg efterhaanden paa mange Ting han havde sagt, og nu da jeg ikke havde ham mere, var det mig en stor Glæde at gjenkalde mig hans Ord. „Om end Sorgerne kunne nedbøie os dybt," havde han engang sagt, „saa maa de dog ikke knuse os; den som Herren sender en stor Sorg, sender han ogsaa Kraft til at bære den. Vi maa huske paa, at han altid er nær med sin Hjælp og Trøst naar vi blot ville modtage den. Vi maae forvinde vore Sorger, selv om vi aldrig kunne glemme dem."

Jeg bar hans Ring hvor Ingen saae den; hvorledes vi havde holdt af hinanden kom ingen Andre ved, det skulde ikke gjøres til en offentlig Sag, og Moder var enig med mig heri; jeg var helst fri for Folks Deeltagelse og for at høre Fremmede tale om min bedste Helligdom. Vi flyttede ud paa Landet i nogle Maaneder, Landluften gjorde Axel godt. Jeg har aldrig seet noget Barn sørge saaledes, jeg var ganske bange for ham; hvor jeg blev glad da jeg saae, at han fik sine røde Kinder igjen og atter kunde lee og more sig; jeg gjorde hvad jeg kunde for at adsprede ham, og glædede mig, naar det lykkedes mig at opmuntre ham. Han lignede ikke Johannes i det Ydre, denne var lys og blond som Moderen, Axel havde sin Faders mørke Haar og mørke Øine, men han havde det samme varme, ædle Hjerte som Broderen, dog var han ikke saa mild og from som han, men mere urolig, heftig og utaalmodig. Dog behøvedes der blot et eneste Ord om Johannes, saa var den vilde Dreng tæmmet. Det var som om han havde overflyttet paa mig al den Kjærlighed han havde havt til Broderen; han gik til mig med Alting og gjorde ofte Fordringer til min Tid og min Opmærksomhed, jeg blev dog aldrig træt deraf, men han var mig til stor Trøst og Glæde.

Da han var blevet Student, døde Moder og vort lille Hjem blev opløst. Axel flyttede nu et andet Sted

hen, men han blev altid ved at betragte mine smaa Værelser som et Hjem, hvorhen han tyede med alle sine Glæder og Sorger, og hvor han vidste at han fandt Deeltagelse i dem. Skjøndt han var et stort, voxent Menneske, glemte jeg ofte ganske, at han ikke var Dreng mere, men jeg troer ogsaa, at han glemte det lige over for mig, saa at han aldrig betragtede sig som den voxne Herre, men lod mig skjænde paa sig og skriftede hvad galt han havde gjort; thi hans Heftighed og Ubesindighed bragte ham ofte til at forløbe sig; han spurgte mig altid om Raad, og hvad som var mere værd, han fulgte dem og tog samme Hensyn til mine Ønsker, som han havde gjort da han som Dreng var hjemme hos os.

Axel skulde nu vælge sig en Stilling i Livet; det forekom ham, sagde han, at ingen Stilling i Verden var saa smuk som Præstens, „det vil sige, en rigtig god Præst, en Mand som Johannes," tilføiede han. „Men jeg har altfor megen Ærbødighed for Præstestanden til at ville være Præst; en Præst maa være mild, kjærlig og opoffrende, aldrig tænke paa sig selv, aldrig være tankeløs og heftig, hans Liv maa svare til hans Ord; jeg med min Heftighed, Tankeløshed og Utaalmodighed vilde kun blive en daarlig Præst, og naar jeg ikke kan blive en Præst som Johannes, vil jeg slet ikke være det."

Han sagde, at der var en anden Vei der interesserede ham og som han havde Lyst til, det var at studere Medicin. „Man kan dog ogsaa gjøre Gavn ad den Vei, og Johannes sagde, at enhver af os maatte stræbe efter at gavne lidt paa den Jord vi ere satte. Men," tilføiede han lidt sørgmodigt, „Johannes kunde være en Sjælelæge, jeg kan ikke drive det videre end til at lappe paa Legemet." Jeg gjorde ham da opmærksom paa, at en Læge kan udrette meget mere end at lappe paa Legemet, hvorledes en Læge, som er et alvorligt Menneske kan virke velgjørende ved et Syge- eller Dødsleie, hvorledes han ogsaa kan være til aandelig Hjælp naar det er gaaet op for ham, at han ikke alene skal tænke paa Legemet, hvorledes der er mangen Leilighed hvor det Ord, som den Syge ikke vilde høre af den fremmede Præst, vil blive gunstigt optagen naar det udtales af den omhyggelige Læge. Naar en Læge opfatter sit Kald ret, er det et helligt Kald; Lægen sættes tidt ind i mange Ting og Forhold hvor han kan være en Støtte og en Hjælp; han er da ikke længer den betalte Fremmede, men den trofaste Ven, som man stoler paa. Desuden kunne Faa være det for de Fattige, som en Læge kan være, og rørende er ofte den Taknemmelighed de Fattige vise mod den Læge, som omhyggeligt pleier dem, der intet have at betale med. En haardhjertet Præst er en Uting, men en

haardhjertet Læge er det ogsaa. „Den sande Guds-dyrkelse er at besøge Enker og Faderløse i deres Trængsel og bevare sig selv ubesmittet af Verden."

Alt dette sagde jeg ham og meget mere endnu, og han udbrød: „Ja jeg forstaaer Dig, jeg vil være Læge, og Læge med Begeistring." Og Begeistringen tabte sig ikke under de anstrengende Studeringer; han er meget flittig og har et ganske udmærket Hoved, maaskee er han mere begavet end Johannes, dog har han ogsaa mange flere Feil at stride med. Han har nu taget en Deel af Examenen og reiste derefter hjem for at besøge sin Familie; for Dieblikket er han dog ikke mere hjemme, men befinder sig paa en Fodtour i Sjælland med nogle Venner.

Han har bragt meget Solskin ind i mit Liv, det har ikke været noget tomt eller sørgeligt Liv jeg har ført. Du veed, Helene, at jeg ogsaa har megen Glæde af Dig, og jeg stoler paa Dig."

„Ja det kan De," udbrød Helene, „jeg kan aldrig være Dem taknemmelig nok, og jeg kan aldrig glemme Alt hvad jeg har lært af Dem."

Liv og Virkelighed.

„Hvem meget elsker, bli'er meget givet,
Og det er deiligt at elske Livet."

Nogen Tid derefter var Helene en Aften hos Frøken Vilmer. Axel Werner, som den Dag var kommen hjem, kom ogsaa derhen. Helene havde nok engang før flygtigt seet ham hos Frøken Vilmer, men havde ikke lagt videre Mærke til ham; nu saae hun paa ham med Interesse, og han forekom hende at være et smukt, livligt, ungt Menneske med et ligefremt naturligt Væsen og et kjækt og frimodigt Udtryk.

„Har Du savnet mig?" spurgte han Frøken Vilmer. „Ja vist har jeg savnet Dig, men jeg var glad over, at Du skrev saa tidt til mig." Han fortalte hende om sine mindre Sødskende. „Lille Johanne er den allersødeste, dog er det maaskee, fordi hun er opkaldt efter Johannes, at jeg foretrækker hende." „Jeg havde engang en Broder, som hed Johannes," sagde han henvendende sig til Helene, „dog det veed De maaskee." „Ja jeg veed det, jeg har hørt ham omtale." „Saa har De maaskee ogsaa hørt om mig, og hvilken vild og uregjerlig Dreng jeg har været, og hvormange Bryderier jeg har voldt Cecilia. Har hun klaget over mig?" „Nei ikke klaget, men talt om Dem." „Ja,

jeg er heller ikke bange for hvad Cecilia siger om mig; naar hun vil klage over mig, saa bliver det mig selv, som faaer Klagerne," og med en broderlig Frihed lagde han sin Arm om hende, og Helene syntes at endogsaa blot paa Maaden, hvorpaa han betragtede hende, kunde man see, hvor uendelig meget han holdt af hende.

Han fortalte dem nu om sin Fodtour. „Paa den Maade lærer man rigtignok sit Land bedre at kjende, end naar man farer det igjennem paa en Jernbane, sagde han; „jeg er bleven endnu mere stolt af mit deilige Land, end jeg var før; ikke al Verdens Herligheder kunne opveie den danske Bøgeskov." Han fortalte om Gribs Skov, efter hans Mening den deiligste og vidunderligste Skov. „Jeg gik igjennem den en Aften sildig i Maaneskin, og jeg har aldrig seet noget yndigere Syn end den lille klare Skovsø, som laa omgiven af Bøgetræer. Sagnet siger, at paa Bunden af denne klare, dybe Sø ligge Ruinerne af et Kloster. Jeg lyttede efter, om jeg ikke i den stille Nat kunde høre Klokkerne ringe dernede, men alt var tyst. Siden kom jeg til en Deel af Skoven, hvor der ikke var andet end høie Grantræer, der stode saa stille og tause, at jeg blev ganske høitidelig tilmode."

„Aa, jeg vilde være bleven bange ved at gaae der igjennem alene ved Midnatstid," sagde Helene.

„Bange! hvorfor?" spurgte Axel.

„Jeg vilde tænke paa Røvere," svarede Helene.

„Røvere — aa, jeg bar intet af Værdi hos mig. Den Smule Tøi jeg havde med, laa i god Behold i Fredensborg; desuden har jeg et Par stærke Arme."

„Men tænkte De da ikke paa Spøgelser eller sligt? eller maaskee troer De ikke paa Spøgelser?" spurgte Helene.

„Om jeg troer paa dem? ja dertil kan jeg baade svare ja og nei. Jeg troer ikke paa de dumme Ammestuefortællinger om Gjengangere med raslende Lænker, o. s. v., og naar jeg hører en Lyd jeg ikke veed hvor kommer fra, eller jeg seer Maanen skinne paa et hvidt Klæde troer jeg ikke, at det er Spøgelser. Men jeg er heller ikke af dem, der med Bestemthed paastaae, at Alt hvad der hører den usynlige Verden til er aldeles fjernt fra os. Man maa ikke nægte Noget, fordi man ikke kan forstaae eller forklare sig det med sin menneskelige Forstand."

„Saa kan man vel ikke bestemt nægte, at Døde kunne aabenbare sig," sagde Helene, „men selv om de ikke kunne det, saa synes jeg, at det maatte være en trøstende Tanke, dersom man havde nogen Vished om at vore kjære Afdøde erindrede os og fra den bedre Verden kunde skue ned til os."

„Det troer jeg, at man tør antage," sagde Frøken Vilmer; „thi vi see jo i Skriften, at den rige

Mand tænker paa sine fem Brødre og er bekymret for deres Vel. Desuden troer jeg, at enhver jordisk Følelse, som er sand og dyb har Evigheden i sig, og at det andet Liv netop forædler og helliggjør en saadan Følelse. De som vi i Aand og Sandhed have været forenede med hernede, glemme os ikke for Herligheden hisset, og skjøndt vi ikke see dem, troer jeg sikkert, at de kunne see ned til os."

„Det er underligt," tog Axel Ordet, „at man saa ofte seer Vantro og Overtro forenet, man skulde synes at det første ganske maatte udelukke det andet. Der er Mennesker, som jeg har hørt udtale, at de hverken troede paa Gud eller Djævelen eller det evige Liv, og om hvilke jeg veed, at de for ingen Priis i Verden vilde tilbringe Natten i en Kirke med gamle Begravelser eller paa en Kirkegaard."

„Om ogsaa Menneskene ganske ville udelukke Vorherre og enhver Tanke om ham, saa formaae de det dog ikke altid," sagde Frøken Vilmer, „jeg har kjendt Folk der vare bekjendte som bestemte Gudsfornegtere, der erklærede sig selv at være det, og som dog i en Time fuld af Nød og Bekymring have sagt: „Gud hjælpe os," „Vorherre være med os." Tvivlen er hos de Fleste snarere Hovmod, Spot eller Praleri, end en fuldstændig gjennemgribende Overbeviisning."

„Ja derfor var der jo ogsaa en Retning i Mid-

delalderens Theologi, som paastod, at den i Menneske-sjælen nedlagte Bevidsthed om Gud var det sikkreste Beviis for hans Tilværelse," sagde Axel. „Trangen til en Gud findes hos alle Mennesker, selv hos de meest vilde og uciviliserede, som lave Guder af Træer og Stene."

„Naar man vil vide paa hvilket Trin af Ud-vikling et Folk staaer, saa maa man see hen til deres Religion," sagde Frøken Vilmer; „thi i det Menne-skene ansee og tilbede som Guddommeligt, have de jo samlet alt hvad de kunne tænke sig af Stort og Smukt."

„Og netop derfor kunne vi være stolte af, at intet hedensk Folk havde en Gudelære som vor," udbrød Axel. „Der er ingen Mythologi, i hvilken der er den Dybde, Alvor og Kraft som i vore Forfædres. Odin var Livet, Aanden hos Nordboen, som levede og kjæm-pede med det evige Liv for Die, som troede paa Sjæ-lens Udødelighed og som gjennem Ragnaroker skimtede det solklare Gimle, der har en vidunderlig Lighed med den ny Himmel og Jord, som Skriften lover os. Der er ingen anden hedensk Religion, i hvilken der er saa mange dybe og deilige Glimt af den evige Sandhed. Som det enkelte Menneske har en Barndomstid, som man ofte gjerne lader sine Tanker dvæle ved, saaledes have ogsaa Folkene en Barndomstid. Oldtiden, Sagn-tiden med dens Gudelære og Myther er vort Folks

Barndomstid, og ville vi ret kjende vort Folk, saa maa vi kjende dets Barndom, see den Aand, som dengang besjælede det, de Spirer, som ere nedlagte i det. Det er med Glæde og Begeistring vi see, at intet Folk har havt en Barndom som vort; og naar vi see det, lære vi ret at forstaae Sagnet om Holger Danske, som aldrig døer, men kommer til Hjælp paa Farens Dag. Fortidens Minder maa give os Kraft og Mod til Nutidens Kampe, maa hjælpe os igjennem tunge Tider, give os Styrke og Haab og klare vort Blik for hvad der er Stort og Skjønt hos det Folk, som vi elske og tilhøre."

Axel havde talt med Begeistring og Helene havde lyttet til hans Ord med blussende Kinder og straalende Øine. Noget lignende havde hun selv tænkt, men aldrig havde det staaet saa klart for hende som nu, da han udtalte det med klare tydelige Ord; nu forstod hun bedre end nogensinde før, hvorfor hun havde elsket de gamle Sagn.

„Naa det var noget for Helene," sagde Frøken Vilmer, „hvad Du der sagde, vinder Dig vist hendes Venskab."

„Deres Venskab vilde jeg alligevel have gjort Fordring paa," sagde Axel til Helene; „thi dem Cecilia holder af, holder jeg ogsaa af, hendes Venner skulle være mine Venner. Vi skulle være Venner, Frøken

Helene, ikke sandt?" „Jo," svarede hun smilende og tog den Haand, som han rakte hende: „Venner, fordi vi Begge holde af Frøken Vilmer og hun af os, og fordi vi ere saa enige i at elske vore gamle deilige Sagn."

Senere fortalte Axel mere om sin Tour, som han var meget opfyldt af. „Det er saa morsomt," sagde han, „at færdes ude paa Landet blandt Folket, at see hvorledes Taalmodighed og Mildhed er Hovedtrækket i den danske Folkecharakteer. Intet af alt hvad jeg hørte og saae rørte mig som hvad en gammel Fiskerkone fortalte mig. Jeg søgte Tilflugt i hendes Hytte mod et Regnveir, som havde gjennemblødt mig, hun gav mig sin Mands Søndagsklæder paa, medens hun tørrede mine, og var Velvilligheden og Hjælpsomheden selv. Tilsidst bleve vi saa gode Venner, at hun fortalte mig om sit Liv, og hendes Fortælling vil jeg nu her gjentage.

„Baade Fa'er og jeg ere gamle nu; vi ere alene, thi vore Børn ere borte; det er som om vi vare udseete til Sorg. Vi havde en Datter og en Søn, Inger og Svend heed de. Det var to gode Børn; men Gud vilde nu ikke at vi skulde beholde dem, og da det var ham som tog dem, var det vel det Bedste, men det holdt haardt at miste dem. Det er nu en Deel Aar siden Svend døde, det var en munter rask Dreng, men

han havde ikke Lyst til at blive paa Landjorden, han vilde tilsøes, og det fik han Lov til. Glad var han, da han endelig skulde ud; jeg havde gjort hans Tøi saa pænt istand, det var gode Klæder og nogle deilige Skjorter han fik. Han var saa glad og lystig og gik hele Dagen og sang. „Herregud, Svend, Du synger da altid," sagde jeg. „Ja Moder, det er godt at synge," sagde han og saa sang han den tappre Landsoldat. Saa skulde han gaae og som han gik, tog han Inger om Livet, svingede hende rundt og saa sang han Visen om skjøn Lise. Det var saa underligt, jeg har ofte siden tænkt paa det, som han gik ud af Døren sang han just: „Og Lise var saa ung og smuk og rød, men snart de bar hende ind som død," og saa reiste han. Tiden gik nu og en Dag som jeg kom ud, mødte jeg udenfor vort Huus en Kone jeg kjendte. „Det er en mærkelig Dag idag," sagde hun. „Hvad er der hændt?" spurgte jeg. „Svend er jo druknet," sagde hun. „Hvad for en Svend?" spurgte jeg igjen, for vi kjendte Mange som heed Svend. „Din Svend," svarede hun. Hvordan jeg kom ind i Stuen, veed jeg ikke, jeg husker ikke noget deraf, men Svend var borte —. Gudskelov vi havde Inger, hende kunde jeg dog slet ikke undvære, tænkte jeg. Hun var altid saa god og mild, hun væ=vede saa smukt og hjalp mig saa godt. Aldrig var der et ondt Ord mellem os. Saa blev hun gift med Ole,

og det var et Menneske, som var bare Godheden selv, han var nær ved at give Alting bort, havde man bare bedt ham om noget. Han holdt af Inger, og hun af ham; de boede hos os, for det havde vi Plads til. Han var Sømand og reiste bort, saa gik Inger i Hjemmet som før. Da blev hun syg og fik et dødfødt Barn; hun vilde have Barnet hen til sig for at see paa det og det fik hun. „Det vilde have været en pæn Dreng, havde han blot levet," sagde hun. Først havde hun det godt, men saa blev hun meget syg, Fa'er og jeg pleiede hende i syv Uger. Jeg var næsten aldrig i Seng, det tog paa Kræfterne. „Du er ikke saa stærk som før til at løfte mig, Mo'er," sagde hun.

Saa sagde hun engang: „Beed for mig, at jeg maa leve, det er dog saa godt at leve." „Det er det," svarede jeg, „men er det Guds Villie, at Du skal dø, saa maa Du føie Dig deri." „Det vil jeg ogsaa," sagde hun, „men I maa love mig ikke at ville sørge for meget og at være gode mod Ole og beholde ham hos Eder."

„Det skulle vi nok," sagde jeg, „han skal boe her og have det godt; han er endnu ung og kan gifte sig igjen; om han gjør det, saa skal hans Kone ogsaa boe her og have det godt."

Saa døde Inger. Alt som jeg gik og tænkte paa hende og hendes Sygdom, faldt det mig i Tankerne,

at jeg maaskee kunde have passet hende endnu bedre, og jeg tænkte paa, at hun maaskee havde arbeidet for meget før hun blev syg. Saa sagde jeg til Doctoren, at det nagede mig, at Inger maaskee kunde være bleven pleiet bedre, men han sagde, at ingen kunde have pleiet hende bedre, og at hun havde havt al den Omhu som var mulig, og det gjorde mig saa godt at høre. Jeg gik ofte til hendes Grav, som var et Stykke Vei borte henne paa Kirkegaarden. Hvergang jeg kom derhen, saae Præsten mig fra sit Vindue, saa kom han ud til mig og talte godt for mig. Jeg sagde ham, at jeg var heelt bedrøvet, og sommetider kunde jeg ligesom slet ikke holde det ud. Og saa sagde han, at hvergang Sorgen kom saadan paa mig, maatte jeg sige: „Viig fra mig, Satan!“ for det var af det Onde. Hvergang jeg havde talt med ham, saa trøstede det mig, det er en god Mand, som har Hjerte for alle vore Sorger og kan tale, saa det hjælper paa dem.

Det var en Aften da vi vare gaaede i Seng, saa hørte vi Nogen komme; det var Ole kunde vi høre paa Gangen, saa stode vi op og han kom ind. Vi maatte fortælle ham, at Inger var borte; han blev saa reent ude af det, og den Nat kom vi ikke mere i Seng. Ole blev hos os, han kunde slet ikke komme sig igjen af Sorg over Inger; han havde sit Hjem hos os, han var det eneste vi havde tilbage og skulde være som vort

eget Barn. Han reiste endelig ud igjen, det var en lang Reise og det varede længe inden Skibet kom hjem. Endelig kom det, det er nu en Maaned siden. Jeg havde gjort alt Oles Tøi istand, han skulde finde det pænt, naar han kom hjem. Hans Støvler stode saa smukt børstede og ventede paa ham. Fa'er gik ud for at see efter ham, men kom hjem uden ham. „Hvor er han?" spurgte jeg. „Han kommer ikke mere," svarede Fa'er, „han er død af Feber ombord." Vidste jeg ikke, at vi havde en almægtig Fader over os, der styrer Alt efter sin Villie, saa var det ikke til at bære. Nu have Børnene det dog godt, og hvad som er skeet, maa jo være bedst, for hvad Gud gjør, er altid godt."

Alt dette fortalte hun saa simpelt og naturligt, at det gjorde et dybt Indtryk paa mig. Dagen efter opskrev jeg hvad hun havde fortalt mig, og satte de Linier af et Vers ovenover:

„O hvilke høie Sjæle
Boer i det Lave her,
Og Adel, Dyd og Ære
Hos Danmarks Menigmand."

„Det er smukt og sandt," sagde Frøken Vilmer, „jo længere vi leve, jo længere see vi at

„Der skeer saa meget Smukt og Stort,
Som Verden knap faaer vide."

Helene sad ikke mere ledig og udeeltagende hjemme, hun havde en god Villie til at deeltage i Hjemmets Sysler og gjorde sig Umage for at udføre dem godt og omhyggeligt. En daarlig Fod, som fængslede hendes Moder til Dagligstuen, hvor hun maatte sidde stille i en Lænestol, havde nødt denne til at overlade Helene Udførelsen af flere Huusgjerninger, som hun ellers aldrig vilde have betroet hende, men da hun nu saae, at hun skilte sig bedre derved, end man skulde have troet, brugte hun hende i Fremtiden mere end hun før havde gjort. „Helene er virkelig ikke saa upraktisk endda," sagde hun en Dag til sin Mand, „Frøken Vilmer havde virkelig Ret, da hun sagde, at hun slet ikke var saa udulig, men blot manglede Øvelse. Jeg svarede hende rigtignok, at Huusgjerningerne ikke vilde blive saa godt udførte af en ung Pige som af Huusmoderen selv, men hun sagde, at al den Skade, der skete ved at lade de unge Piger øve sig paa Huusgjerningerne, var mindre end den Skade, de Unge havde af at gaae ledige omkring og intet tage sig for; thi det var ikke Alle, som selv fandt sig en Beskjeftigelse og forstod at benytte deres Tid." „Jeg troer ikke, at det var saa gal en Idee, da Du fandt paa at hun skulde læse Engelsk med Frøken Vilmer," tilføiede hun.

„Hun har lært hende mere end Engelsk," svarede

Manden, idet han saae op fra et Regnskab, han var fordybet i.

Ja, Helene var forandret — hun var ikke mere den melankolske unge Pige, som glemte Virkeligheden for Drømmene og som ønskede at døe; nei hun var et lykkeligt Menneske, der var glad over Livet og som takkede sin Gud for dets Glæde. Hun havde lært at tænke paa Andre og tage Hensyn til dem, lært hvormeget Godt der findes paa Jorden, og alt det Gode i hendes Natur kom stadig mere frem.

„Holder De ikke umaadelig meget af Cecilie?" spurgte Axel Helene en Dag, da de vare sammen hos Frøken Vilmer og denne var gaaet ud af Stuen.

„Jo det kan De nok begribe; jeg skylder hende uendelig meget, alt hvad hun har været for mig, kan jeg ikke beskrive."

„Det behøves heller ikke; thi jeg maa forstaae det, jeg, hvem hun har taget sig af fra jeg var en Dreng, og som hun mildt og kjærligt har opdraget og ledet. Selv naar jeg bliver Candidat og maaskee en berømt Læge; thi man maa altid sætte sig et høit Maal, saa voxer jeg dog aldrig fra at lade mig raade af hende. Jeg betragter hende som min Søster, og det veed De, at hun ogsaa var bleven, dersom Johannes havde levet. Ham skulde De have kjendt, De vilde have holdt af ham."

„Skjøndt jeg aldrig har seet ham, synes jeg, at jeg holder af ham alligevel," sagde Helene, „det er mig som om jeg kjendte ham."

„Johannes og Cecilie staae altid for mig som eet," tog Axel atter Ordet, „det var som om de vare skabte for hinanden, men saaledes skulde det nu ikke være."

„Jo vist var det saaledes," svarede Helene, „de vare skabte for hinanden, skjøndt de bleve skilte ad; de høre jo dog hinanden til og skulle forenes hisset."

„Ja De har Ret," sagde Axel, „de som føle, at de i Sandhed ere skabte for hinanden skilles igrunden aldrig." „Man hører saa ofte," tilføiede han, „at unge Mennesker sige de more sig ikke med Damer og kunne ikke tale med dem, og de see igrunden lidt ned paa dem. Jeg faaer altid Mistro til Mennesker, som tale saaledes og faaer Lyst til at tage dem i Nakken, føre dem her op og sige: „Naar I efter at have seet Livet her, ikke bøie Eder for denne Kvinde og erkjende at en sand Kvinde, en Kvinde i Ordets dybe og fulde Betydning er det Skjønneste der er i Verden, saa ere I ikke værd at kaldes Mænd, ikke værd at leve paa Guds grønne Jord."

„O vee den Mand, som ei lærte det,
For Kvindens Ynde som Mand at stande,
Som slet kun forstaaer at læse ret,
Hvad der staaer skrevet paa Kvindens Pande.
Han blive Statsmand, han blive Skriver,
En Mand han aldrig i Verden bliver."

„De holder vist meget af Poesi?“ sagde Helene.

„Ja det gjør jeg, og den Kjærlighed har Cecilie givet mig; thi hun elsker Poesi; det maa enhver ægte Kvinde gjøre, for Poesien og Kvinden passe sammen. Intet kan være saa poetisk som en Kvinde synes jeg.“

Helene og Axel vare snart gode Venner, som talte frit og livligt sammen. De havde aldrig lært hinanden saa godt at kjende om de havde truffet hinanden andre Steder, men hos Frøken Vilmer vare de Begge som hjemme.

Det hændte sommetider at Axel tog feil og sagde „Helene“ istedetfor „Frøken Helene“, som han pleiede. „Aa undskyld,“ sagde han engang, da han to Gange efter hinanden havde gjort det, „jeg er et ubehændigt Menneske, som altid glemmer Formen.“

„Men i det Hele taget finder jeg, at der bliver holdt for strengt paa Formen,“ tilføiede han. „Det er især af unge Damer man fordrer en utrolig streng Overholdelse af den; saasnart Nogen afviger fra den bliver der et Raab. Jeg holder meget mere af at see Folk følge deres Natur og Eiendommelighed end af at see dem være, som om de Alle vare formede af en Maskine. Finder Du ikke ogsaa, at Folk skulle følge deres Natur, Cecilia?“

„Jo,“ svarede hun, „naar Naturgaverne kunne blive til Naadegaver.“

Han vendte sig til Helene og sagde: „Grunden til at jeg strax kunde saa godt lide Dem var den, at De var saa ganske naturlig og slet ikke tænkte paa hvad Folk meente og Folk sagde o. s. v. Der er noget hos Dem, som minder mig om Cecilia."

„Veed De at det er den største Compliment, som man kan sige mig?"

„Ja vist veed jeg; men hvad der er Sandhed, er det forresten galt at kalde en Compliment; thi det Ord forudsætter altid noget, som er meest beregnet paa Høflighed."

„Da Du sidst var hjemme, havde Du vel atter den gamle Disput med Din Fader om Vigtigheden eller Uvigtigheden af Folks Dom?" spurgte Frøken Vilmer.

„Ja vist, og han vilde atter indprente mig hvor meget Hensyn man burde tage til Verdens Dom. Men jeg synes, at naar man veed at man intet Æreløst har gjort, kan man see hele Verden frit i Øinene, hvad der saa siges eller fortælles om Een."

„Det finder De da ogsaa?" spurgte Helene Frøken Vilmer. „Jeg finder at man først skal tænke paa hvad der er Ret og saa udføre det uden at tænke paa hvad der kan siges og hvorledes det kan udtydes, men jeg finder ikke at Axel har Ret i bestandig at bringe denne Sag paa Bane, naar han veed, at det ender med at baade han og hans Fader blive heftige."

„Jeg bringer den ikke paa Bane, men naar han begynder, kan jeg ikke tie stille.“

„Ja men det er netop Feilen; det er lige saa ofte vor Pligt at tie som at tale.“

Helene tog aldrig feil og kaldte Student Verner for Axel, naar hun talte til ham, skjøndt hun altid hørte Frøken Vilmer kalde ham saaledes. I sine Tanker kaldte hun ham dog altid Axel; hun holdt meget af det Navn, det havde en gammel bekjendt Klang for hende, idet det mindede hende om Visen om „Axel Thordsen og skjøn Valborg.“ Naar hun ret skulde tænke sig Valborgs Kjærlighed og Sorg, tænkte hun sig Axel som den Axel hun kjendte, og hun kom altid til at tænke paa ham, naar hun sang:

„Hr. Axel er min kjæreste Ven,
Jeg vil hannem aldrig svige,
Saa længe vi leve, det aldrig skeer,
Man bryder vort Venskab og Villie.
Om jeg i tusinde Aar levede her,
Han ganger mig aldrig af Sinde.“

Axel Thordsen var trofast og bevarede sin første Kjærlighed; han satte Pligt og Ære fremfor alt Andet og gik modigt i Døden derfor; alt dette vilde Axel Verner ogsaa have gjort, tænkte hun.

En Aften hos Frøken Vilmer.

„Jeg mindes vel et Sted, gid jeg var der igjen,
Der Timerne saa sagtelig gled hen,
Og naar han da sig nærmed med hurtige Fjed,
Da glædedes mit Hjerte derved."

Nogle Aar vare gaaede. — Vi gjenfinde vore Venner en Aften hos Frøken Vilmer. Denne sad ved Bordet og syede, Helene sad og spillede, Axel stod lænet til Klaveret og betragtede hende. Han var nu midt i sin Embedsexamen, men syntes dog, at han kunde tillade sig denne lille Stund af Hvile og Hygge; han vidste Helene kom og han trængte til at see hende, hende som var Maalet for hans Stræben, hvis Billede mangen Gang havde staaet for ham, naar han sad og læste til langt ud paa Natten.

Undertiden havde han træt lagt Bogen fra sig, men Tanken om hende havde givet ham Lyst og Kraft til at gribe den paany. Skjøndt Axel var en begavet Natur, er det dog ikke vist, at han med sit urolige, livlige Sind havde læst saa anstrengt og stadigt som han gjorde, dersom der ikke bagved en god Examen havde staaet et endnu skjønnere Maal, det nemlig, at vinde Helenes Haand. Skjøndt Læsning og Stillesidden havde bleget hans Kinder, var han dog fuld af Mod og Livslyst; thi det var et deiligt lyst Haab han

bar i sit Hjerte, et Haab om at hun skulde besvare hans Bøn som han ønskede og haabede og saaledes blive hans for hele Livet. Han elskede hende med al den Varme og Dybde, som hørte til hans kraftige, livlige Natur, og han følte, at det var mere end en Ynglings opblussende Forelskelse, følte at det var en Mands dybe, trofaste Kjærlighed.

Han havde aldrig udtalt disse Følelser for hende, men hvis hun holdt af ham og forstod ham, som han haabede, maatte hun dog see dem; thi saaledes som han var imod hende, kunde han kun være mod den Kvinde han elskede og som han haabede engang at turde kalde sin Hustru.

Hun var yndig som hun nu sad der ved Klaveret.

„Det deiligste i hele Verden," tænkte han med ungdommelig Begeistring, idet han saae paa det fine, smukke Ansigt, de lette lysebrune Krøller og de straalende mørkeblaa Øine. De Aar, der vare gaaede, havde udviklet hende baade i legemlig og aandelig Henseende, hun var en yndig, indtagende, ung Pige; men det var ikke for den ydre Ynde at Axel elskede hende, men fordi han havde forstaaet at læse i hendes Sjæl. Frøken Vilmer kjendte Axels Følelser for Helene, men hendes Takt og sande Kvindelighed havde forhindret hende i at tale derom til hende, eller gjøre den mindste Hentydning dertil. Hun fandt, at i slige

Forhold var en Trediemand altid uberettiget, og at man ikke, om man ogsaa stod den unge Pige nok saa nær, skulde gjøre noget som kunde bringe hende ind i hvad der ene burde være hendes egen Helligdom, og i hvilken hun ikke skulde have nogen anden Oplysning end den hendes eget Hjerte kunde give hende.

Axel havde intet gjort for at komme i Helenes Hjem, hans Følelse var for sky til at han vilde optræde som den erklærede Tilbeder; han saae hende ofte hos Frøken Vilmer og det var ham nok.

Helenes Forældre vidste godt, at hun ofte traf sammen med Axel Verner og sommetider blev fulgt hjem af ham om Aftenen; men de vare ikke af de Folk som strax tænkte sig en heel Deel, fordi deres Datter ofte traf sammen med en ung Herre, eller som troede at Enhver der saae paa hende, var forelsket i hende, saaledes som mange Forældre, rigtignok især Mødre gjøre, og som endogsaa ofte lade deres Døttre mærke det, hvorved de skabe Forfængelighed og Behagesyge hos unge Piger, som ellers vilde have været uskyldige og umiddelbare. Dersom Folk ret vilde tænke over hvor megen Skade de kunne gjøre ved at lægge Betydning i de naturligste, uskyldigste Ting, og ved at blande sig i hvad der netop burde gaae sin egen Gang, saa vilde meget faae et lykkeligere og bedre Udfald, end Tilfældet bliver.

„Verner, nu skulde De og Cecilia synge den lille engelske Folkesang," sagde Helene, idet hun reiste sig fra Klaveret, „vil Du ikke nok, Cecilia?"

„Jo gjerne," svarede denne og satte sig paa den Stol Helene havde forladt; Axel stod ved Siden af hende og de sang et Vers af en lille Vexelsang:

„Do ye think of the days that are gone Jeanie,
As ye sit by your fire at night?
Do ye wish the morn could bring back the time,
When your heart and your step were so light?"

„I think of the days that are gone, Robin,
And of all what I joyed in then;
But the brightest that ever arose on me,
I have never wished back again."

Da Sangen var endt, reiste Frøken Vilmer sig og gik ud.

„Jeg saae paa Dem, da vi sang," sagde Axel til Helene, „og jeg kunde see hvad De tænkte."

„Selv om De ikke havde seet paa mig, maatte De have kunnet gjætte det; thi det laa nær. Jeg holder saa meget af at høre Cecilia synge den Sang."

„De sagde engang for længe siden," tog Axel igjen Ordet, „at de, som vare skabte for hinanden og havde fundet hinanden skiltes igrunden aldrig; thi de vare forenede. Det mener De endnu, ikke sandt?"

„Jo," svarede Helene.

Frøken Vilmer kom ind. „Karen har fundet et

Silketørklæde i sin Sykurv og mistænker Dig Axel. Er Du Gjerningsmanden?"

„Ja vist er jeg. Du kan da nok begribe, at jeg huskede gamle Karens Fødselsdag."

„Ja Gud velsigne Dem for det, det ligner Dem Hr. Axel," sagde den gamle Pige, som nu kom ind med Thetøiet, „De tænker altid paa mig gamle Menneske; men at huske paa min Fødselsdag, nu da De har saa meget for med Deres Examen! dog saaledes var Deres salig Broder ogsaa. Naar jeg i gamle Dage havde travlt, saa var De altid villig til at gaae fra Deres Leg for at hjælpe mig, enten med at bære Vand, hugge Brænde eller slibe Knive, hvad det nu kunde være."

„Og hvem var det som aldrig blev kjed af mig eller skjendte, hvor ofte jeg end smudsede mine Klæder og Støvler," sagde Axel, „men som bestandig børstede Alt af lige mild og venlig, ja det var Karen. Hvem var det som altid havde et Stykke Smørrebrød til mig naar hun blot kunde tænke, at jeg var sulten, ja det var ogsaa Karen, og hvem var det som aldrig blev vred naar jeg vilde Dreng gjorde Uorden i det pæne, rene Kjøkken, see det var igjen Karen."

„Gid det maa gaae Dem saa godt som gamle Karen ønsker Dem det," sagde hun. „Det var et godt Ønske, Karen," sagde Axel, „det takker jeg Dig for."

Siden talte Axel om sine Fremtidsplaner og om hvorledes han havde tænkt sig især at blive Dienlæge; idet han talte derom, kom han til at bruge Ordene „stor og berømt."

Helene afbrød ham: „Naa Verner, har jeg nu ikke Ret, naar jeg beskylder Dem for Forfængelighed og siger, at det at blive stor og berømt spiller en altfor vigtig Rolle hos Dem. Dvæl heller mere ved den Gavn en duelig Dienlæge kan gjøre, idet han kan aabne Menneskenes Øine for alt det deilige paa Jorden, som de i lang Tid maaskee kun have havt Idee om gjennem Mindet eller Beskrivelsen."

„Forfængelig! ja jeg tilstaaer, at jeg er forfængelig; men De har da ogsaa et Talent til at faae mig til at tilstaae mine Feil. Jeg husker nok, da De spurgte mig hvorfor jeg ikke drak Viin, og jeg til min Skam maatte tilstaae Dem det."

„Den Tilstaaelse gjorde Dem mere Ære end Skam," sagde Helene; „thi det viste, at De havde en fast Charakteer og Kraft til at handle efter Deres Overbeviisning. Det var ikke alle unge Mennesker, som havde holdt op at drikke Viin fordi de engang i deres tidligste Studenteraar havde drukket formeget."

„Det var Cecilias Ord, som lod mig tage den Beslutning," sagde Axel, „da jeg lovede hende at det aldrig mere skulde hænde, bemærkede hun at Veien til

Helvede var brolagt med uopfyldte gode Forsætter; og da besluttede jeg aldrig mere at smage Viin; thi saa vidste jeg da, at jeg ikke drak for meget, og den, som blot kan taale lidt og hvem Alt strax gaaer til Hovedet, han har, naar han er blandt Kammerater, meget ondt for at holde Maade."

„Og jeg agtede Dig derfor, Axel," sagde Frøken Vilmer, „jeg veed nok, at Kammeraters Spot og Drillerier er det, som er sværest at modstaae. Jeg husker godt da Du som Dreng kom grædende til mig, eller idetmindste nær ved det, og fortalte mig at andre Drenge havde kaldt Dig en Cujon og en Pigedreng fordi Du ikke vilde bande, og Du sagde til mig: „Men jeg gjør det ikke; thi jeg har lovet Johannes aldrig at gjøre det."

„Men jeg viste dem at jeg ingen Cujon var," udbrød Axel, „thi da de igjen drillede mig for galt, pryglede jeg dem saa tappert at de lode mig i Fred."

Axel fulgte Helene hjem om Aftenen, men de talte kun lidt. Da han gik ved hendes Side i den yndige, stjerneklare Aftenstund, følte han sig saa underlig høitidelig tilmode; han tænkte paa al den Lykke og Glæde, som der var kommet i hans Liv, siden han havde lært at kjende og elske hende, han tænkte paa den første Gang han havde seet hende, og paa hvorledes han lidt efter lidt havde følt: „Hende eller Ingen."

Hun gik ham saa nær, og dog syntes han at hun var ham fjern indtil han fik udtalt det Ord, som vilde aabne ham hendes Sjæl og lade ham see om han havde læst ret deri. Hans Hjerte var saa fuldt — der var kun een Ting han kunde sige — men nu vare de ved hendes Port. Hun sagde „Godnat" og gav ham Haanden, han beholdt den længe. „Godnat — Helene, naar vi sees igjen er jeg Candidat;" — og de skiltes.

Han gik ikke hjem, han kunde dog ikke sove, nei han gik ud paa Langelinie. Der var deiligt i den stille Midnatstime, Himlen var som besaaet med utallige Stjerner og Maanen skinnede ud over Havet. Han satte sig paa en Bænk og saae ud. Ja han var forfængelig, det tilstod han sig selv, og Ære, Berømmelse, Verdens Glands og Herlighed havde mangen Gang forekommet ham mere værd end det var, men han følte dog, at han vilde være lykkelig i Stilhed i den fjerneste Afkrog, naar han kunde leve et virksomt Liv og dele Alt med hende; thi hende maatte han have, uden hende kunde han ikke leve, tænkte han — og det var ham som om Stjernernes Blinken, som om Bølgernes sagte Rullen, som om Alt uden om ham og inden i ham talte om hende og om den Lykke, der ventede ham med hende.

En tung Dag.

„Snart Maanen staaer i Kveld og ender klar den mørkeste blandt Dage,
Han sik ei sagt mig sit Farvel, og aldrig kommer Hagbart meer tilbage."

Axel havde ventet en god Examen; thi han vidste at han havde gode Evner og at han havde læst flittigt og samvittighedsfuldt. Han var dog ikke forfængelig af sine Evner, men havde netop paa Grund af dem stillet store Fordringer til sig selv. Nu var hans Examen endt og Udfaldet havde overtruffet hans Forventninger. Lykkelig og henrykt foer han op til Frøken Vilmer og ringede saa voldsomt paa Klokken, at gamle Karen nær havde faaet et Tilfælde af Forskrækkelse. Da hun aabnede Døren for ham, omfavnede han hende saa han næsten havde knust hende. Frøken Vilmer deelte hans Glæde.

„Cecilia, det skylder jeg Dig," sagde han, „om Du ikke altid havde taget Dig af mig og levet for at gjøre et ordentligt Menneske ud af mig, saa var det ikke sagt at jeg var blevet til Noget."

„Hvad Du er blevet til, skylder Du Vorherre," svarede Frøken Vilmer; „havde Du glemt ham og ikke havt hans Hjælp, kunde der aldrig være blevet noget Godt af Dig."

„Naar seer Du Helene?" spurgte han siden.

„Imorgen Aften kommer hun her."

„Saa kan jeg selv fortælle hende mit Held," sagde han.

Men det kom han ikke til; thi Dagen efter fik han et Brev fra sit Hjem, som meldte ham, at hans Fader var meget syg, og at han maatte skynde sig hjem, dersom han endnu engang vilde see ham. Der havde vel aldrig været noget inderligt eller fortroligt Forhold mellem Axel og hans Fader, og de havde ikke været meget sammen, men naar de saaes, havde han været venlig imod Axel, fornøiet over ham, og stolt af sin unge, smukke og flinke Søn, som han meget rigeligt havde forsynet med Penge uden nogensinde at begjære Regnskab for dem. Axel holdt af sin Fader, om han end var temmelig fremmed for ham og ikke havde den Følelse af Kjærlighed og Ærbødighed for ham, som han havde bevaret for sin Moder, skjøndt han kun var lille da hun døde.

Johannes havde aldrig gjort ham opmærksom paa Skyggesiderne og Manglerne i Faderens Charakteer, og han, som var for lille til at kunne iagttage Forholdet mellem Forældrene, havde ikke selv opdaget dem.

Han var meget bedrøvet ved den Tanke at Faderens Liv svævede i Fare og gjorde sig strax istand til at reise. „Hils Helene," bad han Frøken Vilmer, „og siig hende, at jeg stoler paa hendes Deeltagelse baade i min Glæde og i min Sorg," og han reiste.

Kort derefter fik Frøken Vilmer Brev fra ham, han skrev at hans Fader var død og at han blev i Hjemmet noget efter Begravelsen, da der var en Deel at ordne; hans Brev var kort og bedrøvet, men hjerteligt og kjærligt som alle hans Breve til Frøken Vilmer.

Der gik en lille Tid. „Nu er han vist kommet," tænkte Helene, da hun efter at have staaet og strøget det meste af Dagen, hen ad Aften gik hen til Frøken Vilmer.

Hun havde glædet sig inderligt over hans Examen, men havde ikke seet ham i hans jublende Glæde, nu skulde hun see ham bedrøvet, men han vilde lade hende dele sin Sorg, det vidste hun. Da hun kom udenfor Frøken Vilmers Huus saae hun Axel, som kom derfra; han saae bleg og daarlig ud, hun vilde standse ham, men han foer hende forbi med en flygtig Hilsen. Hun skyndte sig op til Frøken Vilmer for at høre hvordan han havde det, hun fandt denne bevæget og med Taarer i Øinene.

„Hvordan har Du det? hvordan har Axel Verner det? Jeg mødte ham udenfor, men han havde saadant Hastværk, at jeg ikke fik talt med ham. Er han meget bedrøvet?"

„Ja det er han," svarede Frøken Vilmer, „han var her lige nu for at tage Afsked med mig, han reiser endnu iaften."

„Tage Afsked! reiser iaften!“ udbrød Helene, „hvorfor? hvorhen?“

„Hjem til sin Fødeby hvor han har faaet en Ansættelse, idet en gammel Læge der i Byen, som har staaet Fadder til ham og været en Ven af hans Fader, har tilbudt ham at være Amanuensis hos sig, og tillige have Praxis paa egen Haand.“

Hun fortalte nu om hans Faders Sygdom og gik derfra over til at tale om andre Ting, men Helene hørte knap hvad det var, hun dvælede endnu ved Ordene, „han reiser endnu iaften.“ Hun gik snart og lagde ikke engang Mærke til at Frøken Vilmer ikke spurgte om hun kunde blive hos hende, som hun ellers altid gjorde, naar hun kom hen ad Aften.

Hun gik hjem, skjænkede Thee, smurte Smørrebrød, gjorde alt hvad hun pleiede, men gik dog som i Drømme.

„Du seer saa træt ud, Helene,“ sagde Moderen, „Du har vist Din slemme Hovedpine igjen.“

Helene svarede ja, og det var sandt, skjøndt hun først nu mærkede hvorledes hendes Hoved smertede hende.

„Jeg har vist ladet Dig stryge for længe,“ sagde Moderen, „gaa nu iseng og hvil Dig ud.“

Saasnart Theen var drukket, sagde Helene Godnat og gik ind i sin Stue for at gaae iseng, som Moderen havde raadet hende til. Men hun gik ikke til Hvile,

hun kastede sig paaklædt paa Sengen og græd som om hendes Hjerte skulde briste, græd saaledes som hun aldrig før havde grædt.

Han var borte — han som hun ikke syntes hun kunde leve foruden — og naar saae hun ham igjen? maaskee aldrig. Og han var reist uden et Ord, uden et Blik til hende, uden at tage Afsked med hende, det var det tungeste, det bittreste. Hun syntes hun kunde have baaret Alt, havde hun blot hørt ham udtale det som hun havde læst i hans Blik og som hun tydeligere end nogensinde havde følt hiin sidste Aften de vare sammen. Da han havde vandret taus ved hendes Side, da han havde holdt hendes Haand saa længe, da han havde sagt hende Godnat, havde hun følt i Tonen i hans Stemme, at det næste Ord, der blev talt naar de atter vare ene sammen, maatte være det Ord, som vilde bringe dem hinanden saa nær som to Mennesker kunne komme hinanden. Nu havde hun seet ham og en flygtig Hilsen var det eneste hun havde faaet. Havde han glemt hende? eller havde han maaskee aldrig holdt af hende, som hun havde troet — dog det var umuligt — men hvorledes skulde hun forklare sig det alt? Hun var ikke rolig og taalmodig, hendes Sorg var heftig og fortvivlet, saaledes som en ung Pige med hendes Natur kan sørge, naar hun seer sit Haab om jordisk Lykke svinde bort.

Hun søgte ingen Trøst og glemte alt andet end sin Sorg — det var menneskeligt og naturligt — stakkels Helene! vi ville lade hende ene med sin Smerte.

Sorg og Kamp.

„Og ei kan jeg sende det mindste Ord
Og intet faaer jeg igjen.
Jeg veed ei naar, jeg veed ei hvor,
Ei om vi mødes igjen."

Næste Dag følte Helenes Moder sig syg og maatte gaae tilsengs, og efter nogle Dages Forløb erklærede Lægen, at hun havde en farlig Feber. Alt hvilede nu paa Helene, som maatte pleie Moderen, besthre Huset og sørge for Faderen.

Det var dog godt for hende at hun nødtes til at tage sig sammen. Nu havde hun ikke Tid til at dvæle ved sin egen Sorg, men maatte tænke paa Alt og besørge Alt. Hun sparede heller ikke paa sine Kræfter og undte sig ingen Hvile og Ro, men anstrengte sig for at slippe bort fra sig selv og sine egne Tanker.

„Blot Helene kan taale al denne Anstrengelse," sagde hendes Fader, men hun beroligede ham med den Forsikkring, at hun var stærk og kunde taale Alt, og det var heller ikke den legemlige Anstrengelse, som

gjorde at hun følte sig syg og træt, men det var den Smerte, som hun bar stille i sit Bryst og som hun aldrig forraadte ved det mindste Ord. Den var tilbagetrængt; thi den maatte tilbagetrænges fordi hun ikke kunde give efter for den, men den var ikke glemt.

Moderen blev efterhaanden bedre og der kom mere Hvile og Ro i Huset. En Aften bad Faderen hende om at synge og spille lidt for sig. „Lad mig faae noget af Visen om Axel og Valborg, den kan jeg saa godt lide," sagde han. Helene vilde begynde paa den, men kunde ikke. „Jeg kan ikke synge iaften," sagde hun og hun spillede blot for ham, og han var tilfreds dermed.

Da hun kom ind i sit Værelse, stillede hun sig i det aabne Vindue og saae ud i den stille Aften. Hun kunde aldrig mere synge om Axel Thordsen, det følte hun; den Vise havde altfor mange dyrebare Minder for hende.

„Jeg fandt engang at Valborg var saa grændseløs ulykkelig," tænkte hun, „og nu vilde jeg dog give Alt i Verden for at være saa lykkelig som hun. Hun havde Bevidstheden om sin Axels Kjærlighed, men jeg —hvad har jeg?" Da huskede hun paa nogle Ord af Johannes Verner, som Frøken Vilmer engang havde dvælet ved og gjentaget: „Man maa ikke sige: alt andet, kun ikke denne Sorg, denne Prøvelse; thi det

der forekommer os som det allersværeste og tungeste, er maaskee det som er os meest fornødent." Og hun anvendte nu de Ord paa sig selv, tænkte at hun vist ikke var god nok til at blive saa lykkelig, som hun havde drømt om at blive, og tænkte paa, at det var fordi hun i sin Sorg havde glemt Gud, at hun havde været saa fortvivlet. Hun saae ud paa den stjerneklare Himmel, og det forekom hende som om Stjernerne med deres Blinken sagde til hende: „Fat Mod, fat Mod, der er en Himmel over Dig, hvis Herre ikke forlader Dig," og hun følte Aftenens Fred og Hvile og gjentog for sig selv et Vers som faldt hende i Tankerne:

„Snart ruller ud den stille Nat
Sit Skyggeflor over Himlen,
Og den som sidder meest forladt,
Seer op mod Stjernevrimlen.
Og gjennem Himmelsløret ud
Der skinner Dine fuldklare;
Mildt seer den kjære store Gud
Herned med sin Stjerneskare.

Til dem som sove, seer han hen,
Han vugger Fuglenes Grene,
Og den som har slet ingen Ven,
Han lader ei sidde ene.
Det Barn, som synes meest forladt,
Gud Fader selv vil bevare,
Han sender i den stille Nat
Til Jorden sin Englescare."

Hun græd stille og sagte, men der var ingen Fortvivlelse i hendes Sorg. Snart bragte Søvnen hende Fred og Glemsel.

Da Moderen nogen Tid efter blev rask, vare Helenes Kræfter udtømte, og skjøndt hun ikke var egentlig syg, var hun dog saa træt og mat, at hun maatte holde Sengen i nogle Dage. Frøken Vilmer kom for at see til hende, og da hun spurgte hvorledes hun havde det, brast Helene i Graad. Frøken Vilmer sagde intet, men lod hende græde ud, medens hendes stakkels trætte Hoved hvilede mod hendes Bryst. Helene følte, at hun forstod hende, og det var hende en usigelig Trøst at hun de Dage ofte var hos hende. Frøken Vilmer gjorde hende ingen Spørgsmaal og kom ikke med en eneste Hentydning til hendes Sorg, men Helene følte dog at hun kjendte og vidste Alt, og hun brød sig heller ikke om at skjule det for hende, naar hun blot slap for at tale derom; thi det kunde hun ikke. Den heftige Sorg hun havde følt var naturlig for hendes livlige, varme og kraftige Charakteer, hendes Smerte maatte have Udbrud, men en Natur som hendes bliver ikke knust af Sorgen. Det var ikke fordi hun ikke mere saae ham, at hun mistede sine røde Kinder og sit muntre Smiil, men hun sørgede, fordi hun ikke forstod ham, fordi hun slet ikke kunde besvare alle de Spørgsmaal hun gjorde sig selv.

Havde hun aldrig havt Grund til at troe at han holdt af hende, saa havde det været lettere at bære end det nu var, men jo mere hun grundede over hvad der var skeet, jo mere ufatteligt forekom det hende. Tilsidst sagde hun til sig selv: „Jeg vil slet ikke tænke mere paa om han holder af mig eller ikke, jeg vil blot huske paa hvor god og ædel han var og hvor lykkelig jeg har været ved at lære ham at kjende — og glemme ham kan jeg aldrig."

Hun fandt vel ikke den svundne Tids Fred og Lykke, og det forekom hende som om hun havde taget Afsked med Livets Glæde, med sin første, friske, glade Ungdom, men hun syntes dog at hun havde Mod og Kraft til at leve. Hendes Øie faldt engang paa nogle Linier i en Bog, hun havde faaet af Frøken Vilmer. Der stod: „No human being ought to die of a broken heart, while God is in his heaven and heed work to be done upon his earth. We are not the birds and butterflies, but the labourers of the earthly winegard. To discover one's right work and do it, must be the great secret of life."

Hun optog de Ord i sit Hjerte og tænkte ofte paa dem.

Frøken Vilmer var en Aften hos Helenes Forældre. „Jeg har lige nu fornyet et gammelt Bekjendtskab," sagde hun til Helene, „husker Du den unge Pige

jeg engang fortalte Dig om, som giftede sig imod sin Onkels Villie?"

„Hvorledes var det?" spurgte Fru Berg og Frøken Vilmer svarede:

„Det var en ung Pige, hvis Forældre vare døde, og som kom i Huset hos en gammel Onkel, det var en Mand der var stolt af sin Rang og sin Adel, stolt af sine Penge og den Lykke han havde gjort i Verden. Hans Plan var at hans unge, smukke Søsterdatter skulde gjøre et glimrende Parti og hun blev ogsaa meget afgjort i den fornemme Verden i hvilken han indførte hende, men dens Glands og Pragt gjorde intet Indtryk paa hende, hun skjænkede sit Hjerte til en ung, fattig Handelsbetjent og ønskede ikke andet end at blive hans Kone. Da han havde faaet hendes Ja, anholdt han hos hendes Onkel om hendes Haand, men blev tilbageviist med Vrede. Hun erklærede sin Onkel at hun dog betragtede sig som hans Brud og vilde blive hans Kone saasnart han fik et Hjem at byde hende. Onkelen tog det først med Ro; thi han ansaae det for en Grille hun snart vilde glemme; men da et Aar var gaaet, sagde hun ham at nu havde hendes Brudgom faaet en Livsstilling og at hun vilde ægte ham. Da alle Forestillinger og Bønner intet hjalp blev han opbragt og erklærede, at hvis hun giftede sig med denne Mand, vilde han aldrig mere vide af hende

at sige og ikke efterlade hende en Skilling af sin store Formue. Hun var urokkelig og ægtede den Mand, som hun selv havde valgt sig og som var bosat som Kjøbmand i en lille Provindsby. Uagtet de maatte leve ganske anderledes sparsommeligt og tarveligt end hun havde været vant til, fortrød hun intet Dieblik sit Valg. Hendes Mands ædle, varme Hjerte var bedre end Guld og Gods, og han var i Besiddelse af den eneste sande Adel, Aandens Adel.

Onkelen døde og efterlod alle sine Penge til Andre, men uagtet deres smaa Kaar vare de altfor lykkelige til at beklage det. Der kom imidlertid Uheld og Ulykker, og uden at han selv havde den mindste Skyld bleve hans Affairer daarlige og tilsidst maatte han spille Fallit, men der var ingen Skam ved den Fallit, han betalte Enhver Sit og der var Ingen som klagede over ham. Men det Tungeste kom nu, Manden blev farlig syg og Lægerne sagde der var intet Haab om hans Liv. „Hvorledes det skal gaae Eder kan jeg ikke see," sagde han til Konen, „men frygt ikke, stol paa Gud, han som er en Støtte for Enkerne og de Faderløse vil ikke forlade Eder," og han døde.

Nu er Enken her med sine tre Børn. Jeg har kjendt hende før og besøgte hende idag, det var rørende at see hendes Taalmodighed og Tillid til Gud. „Herren som har givet mig saa megen Lykke, vil ikke for-

lade mig nu," sagde hun. Frøken Vilmer fortalte ikke at hun under dette Besøg havde nødt Enken til at modtage en lille Sum hun selv havde sammensparet, denne havde først ikke villet modtage den, men Frøken Vilmer havde sagt: „Kan De nu ikke unde mig den Glæde at hjælpe Dem lidt; hvad Fornøielse har man af Penge naar man ikke kan bruge dem som man har meest Lyst til."

Helene fik megen Interesse for denne Familie, hun fandt der var noget romantisk i Konens Historie, som tiltalte hende og hun spurgte nøiere ud om hende og om Børnene. Frøken Vilmer fortalte at der var to Piger paa 8 og 9 Aar og en Dreng paa 14 Aar, som Moderen gjerne vilde have anbragt ved Handelen, da han havde Lyst dertil, men hun kunde ikke faae nogen Plads til ham.

Helenes Fader havde hidtil siddet taus, men nu tog han Ordet: „Lad ham komme til mig en af Dagene; ere hans Kundskaber i Regning og Skrivning tilfredsstillende, skal jeg ganske vist skaffe ham en god Plads."

„Men Pigebørnene maa der ogsaa gjøres noget for," sagde Helene, „Cecilia, kan jeg ikke læse med dem? saa spare de da Skoleløn; det maa jeg vist gjerne for Moder."

Moderen samtykkede og sagde, at dersom Frøken

Vilmer troede Helene duede dertil, havde hun ikke noget derimod.

„Det kan Helene godt," sagde denne, „hun har gode Kundskaber, og jeg veed at hvad hun paatager sig, udfører hun omhyggeligt og samvittighedsfuldt. Jeg havde selv tænkt paa at spørge Dig om Du havde Lyst til at læse med disse Børn. Jeg kan spille med dem; thi deri kan jeg bedre undervise end Du, og det er vigtigt at de lære alt hvad de kunne, da de maa opdrages til at sørge for sig selv."

Senere hen paa Aftenen da Frøken Vilmer tog sit Tøi paa for at gaae, kom Fru Berg og stak hende et Papir i Haanden. „See her er en lille Sum, som min Mand beder Dem give til Enken uden at nævne hans Navn, men med Løfte om at hun skal faae et lignende Beløb hvert Aar. De maa ikke takke ham, for det holder han ikke af," og hun gik ind.

„Husker Du hvad der staaer i een af Davids Psalmer," sagde Frøken Vilmer til Helene: „Jeg var ung og er bleven gammel, og har endnu ikke seet den Retfærdige være forladt, eller hans Sæd mangle Brød."

Nogle Dage efter var Helene hos Fru Lund, saaledes hed Enken, for at gjentage det Tilbud at læse med Børnene, som allerede var gjort gjennem Frøken Vilmer. Helene fandt en lille, svagelig udseende Kone, med et fiint og endnu smukt Ansigt, i hvilket der var

et mildt og roligt Udtryk; hun takkede Helene hjerteligt. „Det er smukt af Dem," sagde hun, „Folk ere saa gode imod mig, jeg har saa meget at være taknemmelig for." De kom til at tale om Frøken Vilmer. „Jeg saae hende nogle Gange i mine yngre Dage," sagde Fru Lund, „men hun er af de Mennesker, som man ikke glemmer, naar man nogle Gange har talt rigtigt med dem. Da jeg seer hvormeget De holder af hende, saa skal De ogsaa vide hvorledes hun har været imod mig," og hun fortalte nu hvad Frøken Vilmer havde gjort for hende.

Helene fik megen Glæde af sine to smaa Elever, der udfyldte hendes Tid og beskjeftigede hendes Tanker, det var søde, livlige Børn, som det var lønnende og morsomt at lære noget. Hun tænkte dog ikke blot paa at lære dem, men ogsaa paa at fornøie dem og hun gik rundt med dem for at vise dem Hovedstadens Mærkværdigheder, og Børnene som aldrig før havde været der, vare henrykte over alt hvad de saae og hørte og utrættelige i at spørge. Hun beholdt dem undertiden hele Dagen hos sig, legede med dem og fortalte dem Historier; hun havde et stort Forraad af gamle Sagn og Folkeeventyr. Axel Verner havde elsket denne Slags Fortællinger og ofte fortalt dem i Mørkningen hos Frøken Vilmer; skjøndt disse Minder undertiden bragte hende Taarer i Øinene holdt hun dog af at

fremkalde dem ved at fortælle Børnene de Historier hun havde hørt af ham, og give disse den Interesse for dem som hun og Axel havde havt. Hun kunde ikke glemme ham; de havde havt saa mange fælles Interesser saa hun næsten ved Alting kom til at mindes ham. Hun havde været vant til at vide Besked om Alt hvad der angik ham, saa det forekom hende saa tomt og tungt, at hun nu vidste saa lidt om ham og at han levede og virkede i en for hende ukjendt og fremmed Verden. Frøken Vilmer fortalte nok at det gik ham godt i hans ny Virksomhed, men hun talte ikke meget om ham. Helene var dog vis paa at hun vidste hvorledes hun længtes efter ham og sørgede over ham, vis paa at det ikke var Mangel paa Deeltagelse som gjorde at hun aldrig talte derom, men naar hun ikke berørte det kunde Helene ikke begynde derpaa, det var hende umuligt, skjøndt hun ofte trængte til at skaffe sin Smerte Luft og sige Alting til Frøken Vilmer; denne saae dog Alt, saae hvor ærligt Helene kjæmpede og hvor dybt hun sørgede, og hun tog en Beslutning, som stedse blev fastere hos hende.

Et Solglimt.

„Det er saa veemodigt at skilles ad
For To som gjerne vil sammen være,
Men Gudskelov i Vorherres Stad
For evigt mødes de Hjertenskjære."

En Dag da Helene var hos Frøken Vilmer saae hun at der laa en Couvolut paa Bordet, den var af et af Axels Breve; hun tog den i Haanden og betragtede den kjære, kjendte Haandskrift.

„Helene," sagde Frøken Vilmer, og idet hun saae op mødte hun dennes kjærlige Blik, hun følte at hun saae hende lige ind i Sjælen. „Stakkels Barn, jeg seer Du længes efter ham og kan ikke glemme ham."

Helene brast i Graad og sagde: „Jeg kan aldrig glemme ham, men vidste jeg blot om han har glemt mig, forstod jeg ham blot!"

„Du skal forstaae ham Helene," svarede Frøken Vilmer, „han har ikke glemt Dig og kan aldrig glemme Dig, Du er hans første og eneste Kjærlighed."

Helene saae paa hende som om hun ikke vidste om hun var vaagen eller drømte, og Frøken Vilmer vedblev:

„Da han reiste herfra var det med den Beslutning at Du næste Gang han saae Dig skulde afgjøre hans Skjæbne. Han kom hjem og fandt sin Fader

meget daarlig, men dog endnu i Live. I de tunge Dage, da han med Bekymring ventede Faderens Død, var Tanken om Dig dog som en Solstraale der bragte Lys i hans Sjæl. En Nat sad han ved Faderens Seng, han havde overtalt Moderen og Søstrene til at gaae til Hvile og vaagede alene. Han sad og tænkte paa sin egen Moder og paa Johannes, tænkte paa deres Død og Afskedsord til ham. Da nævnte Faderen hans Navn og han bøiede sig over ham for at høre hvad han vilde.

„Du maa love mig at være en Støtte for Din Moder og Dine Søstre," sagde han, og Axel lovede det; „men jeg har endnu mere at sige Dig," vedblev han, „Ingen maa vide det uden Du," og han fortalte ham nu at han havde været meget hengiven til Spil, og at han for at dække sin Spillegjæld og de mange Udgifter som hans ødsle Levemaade medførte havde angrebet den Kasse som var ham betroet af Staten. Det var ingen ubetydelig Sum der manglede, og netop nu i den sidste Tid havde han, af Angst for at det snart skulde opdages og hans Skjændsel derved blottes, henvendt sig til en Mand, der, under Tausheds Løfte og mod meget høie Renter, havde lovet at laane ham den fornødne Sum Penge til at dække Kassemangelen. Han besvoer nu Axel at overtage dette Laan, sagde ham hvorledes han skulde handle og bad ham aldrig

at nævne et Ord derom til Nogen; thi han sagde at han kunde ikke døe rolig dersom han vidste at Folk inden kort Tid vilde ophøre at agte ham, og at det var am en uudholdelig Tanke at der skulde komme en Plet paa hans før saa gode Navn og Rygte. Axel lovede det Alt, han kunde jo ikke andet, men det var uden Bitterhed og Vrede mod Faderen at han gav dette Løfte, som maatte nøde ham til at give Afkald paa den Lykke han havde haabet af Livet. Faderen blev nu roligere, hans Feber tog af og Dagen efter døde han.

Med de Byrder og Forpligtelser som Axel havde paataget sig kunde han ikke begjære Din Haand, han vidste nok at hvis Du holdt af ham vilde Du vente paa ham saa længe det skulde være og bevare hans Faders Hemmelighed tro, men han kunde ikke anholde om Dig hos Dine Forældre; thi dersom Du blev hans Forlovede kunde han ikke skjule Hemmeligheden for dem. Da jeg saae ham igjen var det som om han var bleven mange Aar ældre, men han bar sin Sorg som en Mand. „Jeg vil arbeide og kjæmpe," sagde han, „og med Guds Hjælp og en god Villie vil det vel lykkes mig at udfylde den Plads paa hvilken jeg er sat, men min Drøm om jordisk Lykke er forbi for stedse," og han tilføiede: „Undertiden ønsker jeg, at hun elskede mig, og at jeg vidste det; thi saa kunde jeg lettere bære det Alt, men saa synes jeg igjen at

det er egenkjærligt tænkt; thi som Forholdene nu ere er det bedst for hende om hun ikke bryder sig om mig." Han tog det Løfte af mig at jeg skulde skrive alt muligt om Dig, og han reiste — jeg har ikke seet ham siden. Jeg saae Din Sorg og jeg havde ondt ved at tie og holde den Trøst tilbage som jeg havde kunnet give Dig, men skjøndt jeg saae, at Du var bedrøvet og brød Dig om ham, vidste jeg ikke om Din Følelse var meer end en ungdommelig Forelskelse som kunde forsvinde efterhaanden, og som unge Piger ofte indbilde sig er virkelig Kjærlighed. Det hændes tidt at de Unge elske mere i Fantasien end i Følelsen, og kunde Du glemme ham vilde jeg ikke nære og pleie den Tanke hos Dig ved at fortælle Dig om hans Kjærlighed og Sorg, og derved vække en dybere Følelse hos Dig end han selv havde fremkaldt. Men efterhaanden saae jeg tydeligere, at Du elskede ham med Din hele Sjæl, med denne dybe Kjærlighed som kun kan føles eengang i en Kvindes Liv, og jeg besluttede at sige Dig alt; thi Du havde Ret til at vide det og jeg vidste at jeg havde Lov til at sige Dig det. Min stakkels Helene, gid jeg havde kunnet see Dig lykkelig."

„Beklag mig ikke," udbrød Helene, idet hendes Øine straalede, medens Taarerne endnu sadde paa Kinderne. „Jeg er saa lykkelig, lykkeligere end jeg havde troet at blive. Nu forstaaer jeg ham, nu veed

jeg at han elsker mig. Liig Axel Thordsen har han givet sit Liv for hvad der er Pligt og Ret, jeg vil som Valborg vente paa ham i de lange Aar og mindes min Axel og hans Kjærlighed med Stolthed og Glæde. Jeg vil huske paa hvad der staaer i den gamle Vise:

„I Himmerige vi findes saa brat
Og samles saa gladelig baade."

Frøken Vilmer fortalte nu Helene om hvilket virksomt Liv Axel førte, hvor afholdt han var af sine Patienter og om flere heldige Cure som allerede havde givet ham Navn af en flink og lovende, ung Læge. „Han skrev for nogen Tid siden til mig: „Du sagde engang at Præsten og Lægen vare de Fattiges og Lidendes naturlige Venner og Trøstere, det tænker jeg ofte paa og jeg gjør mig Umage for at opfylde mine Pligter og gjøre den Smule Gavn der er mig mulig." Jeg er glad over at han opfatter sit Kald som Læge saaledes og lever efter denne Opfattelse; thi der er Mange som nok kunne tale smukt om deres fremtidige Stilling og som dog ganske glemme at handle derefter naar Øieblikket kommer. Der er en ung Præst i Byen som han holder meget af og har sluttet sig til, og det er altid godt naar Præst og Læge ere i Samvirken og arbeide i samme Aand. Axel er ikke den som glemmer Andre for sin egen Sorg, og jeg glæder mig over at

han har en Livsstilling som kan beskjeftige hans Aand og Tanker. Den Tid han har tilovers fra sin Praxis anvender han godt, han er Medarbeider af et medicinsk Tidsskrift hvorved han fortjener en Deel og han studerer selv videre. Ofte maa han tage noget af Natten til Hjælp for at faae Tid til at studere; men det skader ham ikke, jeg troer tvertimod at det er godt for ham at han har saa meget at bestille."

Da Helene gik sagde hun til Frøken Vilmer: „Jeg kan aldrig gjengjelde Dig alt det Gode Du har viist mig, al den Hjælp og Trøst Du har givet mig, og nu idag har Du gjort mig saa lykkelig at jeg knap kan fatte at det er Virkelighed."

„Det var altsaa den Lykke som blev dem tildeel," tænkte Frøken Vilmer da hun sad alene i sin Stue, „og de havde dog engang haabet paa en endnu bedre, en Lykke som svarede til Ungdommens store Forventninger, til den Tids Forventninger da man i sine Tanker med ungdommeligt Haab beskriver Livets endnu tomme Blade og maler dem med Farver der ere saa herlige og glimrende, at Hjertet banker ved Tanken om at der kan være saa megen Deilighed i Livet. Jeg havde tænkt mig et lettere og lysere Liv for dem, men Guds Villie maa jo være den bedste, om den end ikke svarer til vore Tanker og Planer." Hun tænkte paa at det var sjeldent to Mennesker passede saaledes sam-

men som de gjorde, og det forekom hende at de maatte have fundet hinanden selv om deres Bekjendtskab kun havde været flygtigt.

Samme Dag skrev hun til Axel, hun vilde fortælle ham at hun havde sagt Helene det som hun dog vidste hun gjerne maatte sige hende, og hun vilde gjøre ham ligesaa glad som hun havde seet Helene blive. Hun fortalte ikke Helene at hun havde skrevet det og denne spurgte heller ikke derom, men hun var alligevel sikker derpaa og lykkelig ved den Tanke at nu tilhørte hun og Axel hinanden, skjøndt de maaskee aldrig saaes mere.

Det var ikke den Glæde hun engang havde drømt om, men dog en Glæde der var saa stor at den hævede hendes Sjæl i Tak og Lov, uagtet hun endnu kunde have tunge Timer.

Adskillelse.

„Aand som Intet kunde bøie,
Ingen Sygdom, intet Savn,
Høie Sjæl som Faa kun kjendte,
Fandt Du nu Din rette Havn."

Aarene gik. Helene udførte Livets Gjerninger med Troskab, men lykkeligst følte hun sig dog naar hun kunde sidde hos Frøken Vilmer og denne talte om Axel, for-

talte Historier fra hans Barndom og første Ungdom og læste høit af hans Breve.

I den senere Tid var Frøken Vilmer bleven svag og hun kunde ikke mere taale saaledes at gaae ud til alle Tider og i alt Veir, som hun før havde gjort. Helene saae med Angst en sygelig Rødme i hendes Kinder og gjorde alt Sit for at skaane hende; mangen en Gang overtog hun en Information for hende eller saae til nogle af hendes Fattige.

En Dag havde hun faaet hende til at lægge sig paa Sofaen. „Du sørger godt for mig Helene," sagde hun. „Men jeg vil ikke skjule for Dig hvorledes det er. Mit Bryst har aldrig været stærkt og i den sidste Tid mærkede jeg at det blev daarligere; jeg talte med min Læge og han modsagde ikke den Tro jeg selv havde, at mit Liv ikke vilde vare længe. Græd ikke mit Barn, husk at jeg gaaer til mit Hjem."

„Cecilia jeg troer Du er glad ved at gaae bort," sagde Helene grædende, „har Du ønsket at døe?"

„Ikke just ønsket det, men nu tænker jeg derpaa med Glæde. Naar man er ældre og har gjennemlevet meget er det ingen tung Tanke at gaae bort fra denne Verden, selv om der er meget i den som man elsker. Du er endnu ung, og det var underligt om Du gjerne vilde forlade denne Jord paa hvilken der endnu er meget for Dig at gjøre. Men jeg seer

med Tak og Glæde hen til Hjemmet hist oppe. Jeg er dog glad jeg har levet indtil nu; thi nu er jeg tryg og rolig for Dig og for ham, I som ere mine Kjæreste i Verden. Selv om I ikke blive hvad Verden kalder lykkelige, saa veed jeg dog at I aldrig ville mene I ere ulykkelige, gjør Du vel det Helene?"

„Ulykkelig, nei det mener jeg ikke at jeg er. Jeg veed at han holder af mig og aldrig glemmer mig. Jeg veed at jeg er den Eneste han kunde vælge til sin Hustru. Hvorledes kunde jeg være ulykkelig naar jeg har den Bevidsthed? den giver mig Kraft og Glæde, naar jeg sommetider føler mig træt og modløs. Skjøndt jeg ikke fik den Lykke jeg engang havde tænkt mig, saa kan jeg dog aldrig være taknemmelig nok for alt det Gode jeg har faaet i Livet."

Frøken Vilmers Kræfter toge hurtigt af, hun kunde ikke mere gaae ud, men maatte næsten hele Dagen ligge paa Sofaen. Helene var meget hos hende og saae godt at der slet intet Haab om Helbredelse var, hun var grulig bedrøvet, men ansaae sig selv for egenkjærlig naar hun greb sig i at ønske at hun maatte leve.

Hun sad en Dag hos Frøken Vilmer, som laa stille med lukkede Øine saa Helene troede hun sov, da hævede hun Hovedet op fra Sofapuden hvorpaa hun hvilede det. „Helene," sagde hun, „jeg ligger og tæn-

ker paa hvor ulykkelige de Mennesker maa være, som ikke troe paa et evigt Liv."

„Ja uden denne Tro maa det være gruligt at døe, gruligt at miste sine Kjære," sagde Helene, „enhver Sorg maatte da blive til Fortvivlelse. Jeg synes ikke at man rigtig kunde slutte sig til Nogen, naar man troede at alt var forbi med dette Liv. Hele Menneskets Liv og Tilværelse maatte blive lavere og tommere, naar denne Tro manglede."

„Det bliver det ogsaa," svarede Frøken Vilmer, „det Menneske der fornegter alt Evigt, maa efterhaanden synke ned i den laveste Materialisme og blive blottet for al Aand og Begeistring. Jeg siger ikke at et Menneske ingen Christen er fordi hans christelige Erkjendelse har en eller anden Mangel, eller fordi hans Tro afviger fra Kirkens Lære; thi det er rigtigt hvad Fichte siger, „at en levende Christendom blandet med dogmatiske Vildfarelser er bedre end det meest orthodoxe „Herre, Herre" uden den rette Tro og den rette Aand;" men det Menneske, som ikke vil troe at der er en Gud og et andet Liv, som nægter alt hvad han ikke kan see og tage og føle paa, vil jeg helst intet have at gjøre med; thi der er en saadan Grundforskjel mellem os, at jeg egentlig ikke kan tale med ham om nogen Ting; selv Ting som ere jordiske og høre denne Verden til maae vi betragte og bedømme

paa forskjellig Maade. En Hedning, som troer paa sine hedenske Guder, staaer i mine Øine høiere end et oplyst, dannet Menneske der er Atheist; thi Hedningen erkjender dog at der er noget høiere end han selv, og denne Erkjenden kan maaskee føre til en Omvendelse; men Atheisten stiller sig saaledes udenfor alle menneskelige Følelser, at det næsten vilde være umuligt at bringe ham paa andre Tanker. Men Gudskelov, en virkelig sand gjennemført Atheisme er saare sjelden; thi det er langtfra Alle der tale saaledes, hvis Meninger ere en fast Overbeviisning."

Lidt efter sagde hun: „Jeg troer, at naar man seer en Døende skilles fra denne Verden med Tro og Haab, vil man bedst og dybest føle Troen paa et andet Liv. Selv om jeg havde været en Tvivler, troer jeg at Troen var bleven vakt hos mig ved at see Johannes døe."

Helene tænkte paa Alt hvad der var blevet vakt hos hende ved at kjende Frøken Vilmer, og hun huskede paa noget denne engang havde sagt: „En Vantro omvendes sjeldent ved Beviser og Grunde; thi Troen vækkes ikke let ved Forstanden. Et vantro Menneske omvendes bedst ved at see hvorledes Troen er et Liv, og ikke blot en Lære, ved at see hvorledes den gaaer igjennem den Christnes daglige Gjerning og boer i hans Hjerte."

Saa svag Frøken Vilmer var, skrev hun dog sommetider lidt til Axel, men hun lod Helene skrive Udskriften og forsegle Brevene; thi dertil sloge hendes Kræfter ikke til. Helene tænkte paa hvor tungt det vilde være for Axel at miste Frøken Vilmer, og hun tænkte næsten mere paa hans Sorg end paa sin egen. Hun syntes tidt at hun længtes saaledes efter ham, at det næsten var en uudholdelig Tanke at hun maaskee aldrig mere fik ham at see. Kunde hun blot see ham en eneste Gang endnu, syntes hun at hun lettere kunde bære den lange Adskillelse, selv om den skulde være for hele Livet.

Hun følte sig undertiden saa træt og svag at hun næsten ønskede hun med Frøken Vilmer kunde gaae bort fra Livets Kamp og Arbeide, men hun erkjendte at denne Følelse var urigtig; thi naar de Unge føle saaledes er det som oftest kun en Slags Træthed og Modløshed.

Der var Mange som kom for at høre til Frøken Vilmer; Venner, Bekjendte og Fattige, der elskede hende og sørgede over hendes Sygdom; Helene hørte med bevæget Sind paa de mange Velsignelser disse udtalte over deres kjære Frøken Vilmer, som de skyldte saa meget.

Hendes Sjælesørger Pastor Dahl kom ogsaa for at see til hende; det var en gammel, hvidhaaret Mand med et saa mildt og fredeligt Udtryk, at det ordentligt

gjorde Helene godt at see ham staa ved den Syges Seng. Hun vilde tale med ham alene og Helene gik ind i en anden Stue; der satte hun sig stille hen og græd. Da hun havde siddet lidt, følte hun at der blev lagt en Haand paa hendes Skulder, det var den gamle Præst der stod for hende og saae kjærligt og deeltagende paa hende, idet han sagde: „Det er saare kostelig for Herrens Die, naar hans Hellige døe," staaer der i Psalmerne. Vi vide om hende at hun har bygget sit Haab paa Klippegrund. Det er velsignet at staae ved en Dødsseng ved hvilken man kan sige: „Salige de Døde som døe i Herren."

Helene saae op paa ham og lyttede til hans Ord, som virkede mildnende paa hendes Smerte, og han vedblev: „Jeg har kjendt hende en Deel Aar og seet at hun var af de Mennesker, der selv uden Ord vinde Sjæle for Guds Rige. Hun var barmhjertig, ikke blot ved at give bort; men ved hvert Ord og hver Dom hun udtalte viste hun Barmhjertighed; thi der var en Rigdom af Kjærlighed i hendes Sjæl. At kjende et saadant Menneske gjør mere Indtryk end at høre en Mand en halv Timestid forkynde Christendommen, og hun har ved sit stille Liv i Herrens Frygt gjort uendelig meget Godt. Jeg veed at De holder af hende og maa være bedrøvet ved at miste hende, men husk at hun gaaer til sit Hjem. Ingen som ret har kjendt hende

vil glemme hende, hun vil leve i sine Venners Tanker og hendes Minde vil virke til Velsignelse iblandt dem."

Nogle faa hjertelige Ord, talte i en Stund da vi trænge til dem, kunne knytte os mere til et Menneske end mange Samtaler og megen Omgang ofte formaae, og fra dette Øieblik saae Helene ikke mere en fremmed Mand, men en Ven i den gamle Præst, der blev hende til Trøst og Støtte i denne Sygdomstid, og som stod ved hendes Side ved Frøken Vilmers Dødsleie.

Da Alt var forbi og Helene grædende kastede sig ned ved Sengen, talte han Trøstens milde Ord til hende. „Død hvor er Din Braad," sagde han tilsidst, „Helvede, hvor er Din Seir? Gud være lovet som giver os Seier ved Jesus Christus." Hun havde ofte hørt og læst disse Ord, men aldrig havde hun saaledes følt og forstaaet dem som nu.

Da Pastor Dahl holdt Talen ved Frøken Vilmers Begravelse valgte han til Text de Ord som denne engang havde anvendt paa Johannes: „Kjærlighed er langmodig og velvillig, den søger ikke sit eget, troer Alt, haaber Alt, fordrager Alt."

Paa Kirkegaarden.

„Saa stakket mødt, en Time længst forbi
Men ikke glemt, hans Sjæl er end deri,
En Stund saa ængstelig, saa bitter kort
Alt sees for at rives dobbelt bort.
Dog med en Sum af Lykke som den gav
De mange Dage til at leve af."

Helene gik ud paa Kirkegaarden. Det var en Foraarsmorgen, en af disse Maidage, paa hvilke en mild Natteregn næsten har gjort Træerne grønne og udbredt Foraarsstemning over hele Naturen. Alt omkring hende aandede Liv og Friskhed, Fuglene sang og hilsede den kommende Vaar med Glæde; men hun sad stille og bedrøvet paa Bænken ved Graven og saae paa Krandsene der begyndte at visne — hun følte sig saa ene og forladt; det Hjerte som havde deelt alle hendes Glæder og Sorger havde ophørt at slaae, den milde Stemme hun saa ofte havde lyttet til var forstummet. Hun tænkte tilbage paa den Tid, da hun først kom til Frøken Vilmer, paa hvad hun dengang var og paa hvad hun var bleven ved hende. Saavidt som man kan skylde et Menneske Lyset og Livet skyldte hun hende det. Nu var hun borte, og Mindet om hende og om al den Lykke hun engang havde fundet i hendes lille Hjem stod for hende som en skjøn Drøm.

Hun hørte hurtige Skridt paa Grusgangen og hun saae op — det var ham — Axel Verner stod for hende. Han tog hendes Haand i sine og sagde: „Helene, her mødes vi da endelig.“ Han satte sig ved hendes Side paa Bænken og beholdt hendes Haand; hun følte sig saa tryg og lykkelig ved at have ham nær, og sad taus ventende paa at han skulde tale. Han saae ud paa Graven og sagde: „Hun har været vor gode Engel; nu er hun i Himlens Fred hos Johannes; vi leve endnu i Kampens Verden, men aldrig kunne vi glemme hvad hun har været os og hvad vi skylde hende.“ Han saae paa Helene og deres Blik mødtes; hun vidste at han kunde læse i hendes Sjæl, men hun saae paa ham som hun vilde have seet paa ham naar hun mødte ham for Guds Trone — hun var jo hans, det følte hun og det maatte han ogsaa føle.

„Helene Du elsker mig og vil aldrig glemme mig.“

„Aldrig,“ svarede hun og et Dieblik hvilede hun i hans Arme.

„Gud velsigne Dig min Elskede, min Skat og Glæde,“ hviskede han og var borte.

Et Selskab gik hende livligt talende forbi, men hun saae og hørte det ikke, Axels Ord løde endnu for hende og gave hende en Følelse af Glæde og Fred, som hun endnu aldrig havde kjendt.

Hun var kommen til Graven med nedtrykt og be=

drøvet Sind, og hun havde her oplevet det Øieblik, som hun havde drømt om i sine skjønneste Drømme.

Da hun gik hjem glædede hun sig over hvert grønt Træ hun saae, hun følte al Foraarets Deilighed, og det forekom hende som om hun vandrede i en ny og skjøn Verden.

Frøken Vilmer havde testamenteret alt hvad hun eiede til Axel, paa en lille Sum nær som gamle Karen fik. Da Bergs just skulde have en Kokkepige bad Helene om de maatte tage Karen, men hendes Moder indvendte, at Karen var for gammel til at udføre det Arbeide der forlangtes. Helene sagde da, at hun nok skulde hjelpe hende hvor hun kunde, saa Arbeidet ikke skulde blive hende for svært, og Fru Berg samtykkede endelig. Karen var glad ved at komme til dem; thi hun elskede Helene og hun sagde, at det var hende ikke som om hun kom mellem Fremmede, naar hun kom hvor Frøken Helene var, og inderlig taknemmelig og rørt var hun, naar hun saae hvorledes denne tænkte paa hende, skaanede og hjalp hende.

Helene blev aldrig kjed af hendes uudtømmelige Historier om Frøken Vilmer og Axel; hver en lille Ting Karen havde at fortælle om hans Barndom og Ungdom var hende en Glæde, og opmuntrede hende naar Trøthed og Længsel greb hende. Hun gjemte i sit Hjerte de sidste Ord hun havde hørt af ham, de

vare som en Skat der gjorde hende rig, og som gave hende den faste Bevidsthed at hun eiede hans Kjærlighed. Aarene gik uden at hun hørte om ham eller fra ham, men hun betragtede sig som om hun hørte ham til, skjøndt han maaskee aldrig kunde gjøre sin Ret til hendes Haand gjeldende; og hun kunde ikke have følt sig fastere bunden til ham, om hun havde været hans Trolovede.

Der kom stadig flere Fordringer til Helenes Tid og Kræfter; foruden de Pligter som hun havde med at hjælpe Moderen i Huset, læse med Fru Lunds Børn, og see til de Fattige Frøken Vilmer havde taget sig af, fik hun een endnu. Hendes Faders Øine bleve nemlig svage i en længere Tid, og han behøvede Nogen til at læse og skrive for sig; det blev Helene som han anvendte dertil, og uden at blive kjed eller træt deraf besørgede hun hans Correspondance og skrev de tørre kjedelige Forretningsbreve, som han dicterede hende. Hvem skulde nu i den milde, omhyggelige, virksomme Helene der var Moderens Støtte og Faderens Glæde, have gjenkjendt den unge, drømmende Pige, der var fremmed og udeeltagende for den Verden der omgav hende, og aldrig tænkte paa at bruge sine Evner og Kræfter?

Ved Foraarstid er der mange Knopper og Spirer, de behøve baade Regn og Solskin; thi begge Dele ere

nødvendige for at de kunne udfolde sig og blive til Blomst og Frugt — som i Naturen saa og i Menneskelivet, og en opmærksom Iagttager vil i hiin see et Billede paa dette.

Det er baade det ydre og indre Liv, det er Omstændighederne og Forholdene, eller rettere Guds Styrelse i disse, der leder Regnen og Solskinnet og bestemmer hvorledes Udviklingen skal skee. Det er Herren der af den spæde Spire skaber den Blomst, der taler om hans Almagt og Herlighed; det er ham der fra det svage dæmrende Liv fører til et friskt og kraftigt Liv, der med hans Hjælp gaaer fra „Kraft til Kraft", og føier en Steen til hans store Tempelbygning.

Slutning.

„Det er saa deiligt at følges ad
For To som gjerne vil sammen være,
Da er om Glæden man dobbelt glad
Og halv om Sorgen saa tung at bære."

Da Helene en Aften kom hjem, fandt hun i sin Stue et Brev som bragte hendes Hjerte til at banke; thi med eet Blik saae hun at det var hans Haandskrift.

Hun græd da hun havde læst det, men det var af Glæde og Lyksalighed.

Med hvad han havde arvet efter Frøken Vilmer og med en Deel af det han havde fortjent i Aarenes Løb, havde han afbetalt meget af Faderens Gjæld; hans Stedmoder var nu død, hans ældste Søster gift og de to yngste voxne og ude som Lærerinder, og han havde nu faaet en Ansættelse som Distriktslæge paa Landet.

Han bad Helene om hun vilde blive hans Hustru, han fortalte hende om hvorledes han elskede hende og at han aldrig ganske havde opgivet Haabet om engang at kalde hende sin, skjøndt han ikke havde vidst hvorledes det skulde skee. Dette Haab havde givet ham Mod og Kraft og lagt Velsignelse i hans Arbeide og Stræben. „Tanken om at eie den Kvindes Kjærlighed, som man har valgt, kan gjøre en Yngling til en Mand," skrev han, „kan kaste et Skjær af Lys og Poesi over et Liv, hvori der ellers vilde være mørke Timer, Prosa og Møie."

Da Helene næste Morgen kom ind i Stuen var hun straalende og smuk, som da hun var ganske ung.

Hun fortalte Forældrene om Axel Verners Brev.

„Axel Verner!" udbrød Moderen, „ham har jeg saamænd ikke tænkt paa i flere Aar. Helene hvad vil Du svare?"

„Det kan man da nok begribe," sagde Faderen smilende, „dersom hun ikke vilde have ham, var hun ikke saaledes kommen og havde fortalt os det."

„Hvad sige I?" spurgte hun.

„Jeg siger at „den som en god Hustru faaer ager et godt Læs udi Gaard,"" svarede Faderen, „og at hvis han har vundet Dit Hjerte saa maa han vel ogsaa være Dig værd."

Nogle Maaneder efter kom Axel for at hente sin Brud hjem.

Aftenen før Bryllupet finde vi dem ude paa Kirkegaarden ved Frøken Vilmers Grav.

„Husker Du den sidste Aften vi vare sammen hos Cecilia?" spurgte han.

„Ja jeg husker den og hvert Ord der blev talt."

„Dengang haabede jeg at det ikke skulde vare mange Dage, inden jeg kunde kalde Dig min," vedblev han, „men saaledes skulde det nu ikke være, Dagene bleve til Aar."

„Lad os dog ikke ønske det anderledes," svarede hun, „hvad der skete var til vort Bedste, det veed Du."

„Ja det har jeg følt, jeg har havt godt af at kjæmpe og arbeide i Livet, godt af at ikke Alt er gaaet saa let for mig. Du sagde engang at de som i

Sandhed vare forenede i Kjærlighed, igrunden aldrig skiltes; jeg har saa ofte tænkt paa de Ord, og følt at Du havde Ret. Disse Prøvelsens Aar have ikke været uden Indflydelse paa mig, nu kan jeg gjøre Dig lykkeligere end jeg dengang havde kunnet, ja nu kan jeg love den en lykkelig Fremtid, som var min Ungdoms Elskede og bliver min Manddoms Hustru. Dengang jeg som en ung, begeistret Student elskede Dig og saae i Dig mit Ideal af en Kvinde, troede jeg at jeg holdt saa meget af Dig som det var mig muligt, men nu føler jeg at jeg elsker Dig endnu bedre og dybere. Du stolede paa mig, selv i den Tid Du ikke forstod mig, Du mistede ikke Din Tro paa mig, uagtet Du ikke kunde forklare Dig min Handlemaade, og da Du vidste Alt, ventede Du stille og taalmodigt uden at vide om jeg nogensinde kunde naae det Maal jeg stræbte efter. Du vilde have ventet ind i Evigheden paa den Mand, Du havde skjenket Din Tro."

„Men Herren var naadig og gav mig min Axel allerede i dette Liv, og der er endnu Tid for os til at være lykkelige og glæde os over Livet. Uagtet mine 28 Aar føler jeg mig endnu ung."

„Vor Kjærlighed har bestaaet sin Prøve," sagde han. „Skjøndt jeg var langt fra Dig har jeg i Tanken levet for Dig og med Dig, nu vil vort Ægteskab

i Sandhed gjøre os til Eet. Levede Cecilia blot, hun vilde glæde sig over vor Lykke."

„Vi maae ikke ønske hende tilbage Axel, hun har fundet et bedre Hjem end vi nogensinde kunde berede hende. Jeg er glad over at det netop var her ved hendes Grav, at vi oplevede det lykkelige Øieblik som har været Solstraalen i disse Aar. Jeg elsker denne Plet — hvor ofte har jeg ikke fundet Trøst og Hvile her. Kirkegaarden har aldrig forekommet mig som et sørgeligt Sted, Korsene staae som Troens Tegn, der tale om Opstandelsen og det evige Liv, og fredeligt og smukt er det at see, hvorledes kjærlige Hænder have hegnet om deres Kjæres Hvilesteder. Jeg er glad ved at Du ikke satte andet end hendes Navn her paa Stenen. For Alle dem som kjendte hende vil Navnet „Cecilia Vilmer" have mere Betydning end de smukkeste Indskrifter man kunde have sat derunder."

Axel fortalte Helene om det Hjem han skulde føre hende til.

I Udkanten af Landsbyen, i Skoven tæt ved den lille Indsø laa Doctorens Bolig; han beskrev hende det hvide straatakte Huus op ad hvilket Slyngplanter snoede sig; han dvælede ved Udsigten, Haven, Skoven, beskrev Værelserne og hvorledes han havde indrettet det, for at gamle Karen kunde have rolige, bekvemme Dage hos dem.

„Troer Du at Du kan blive lykkelig der?“ spurgte han.

„Jeg veed at jeg kunde blive lykkelig ethvert Sted i Verden hvor jeg havde Dig, og vi ville glæde os sammen over det yndige Sted, hvor vi skulle leve.“
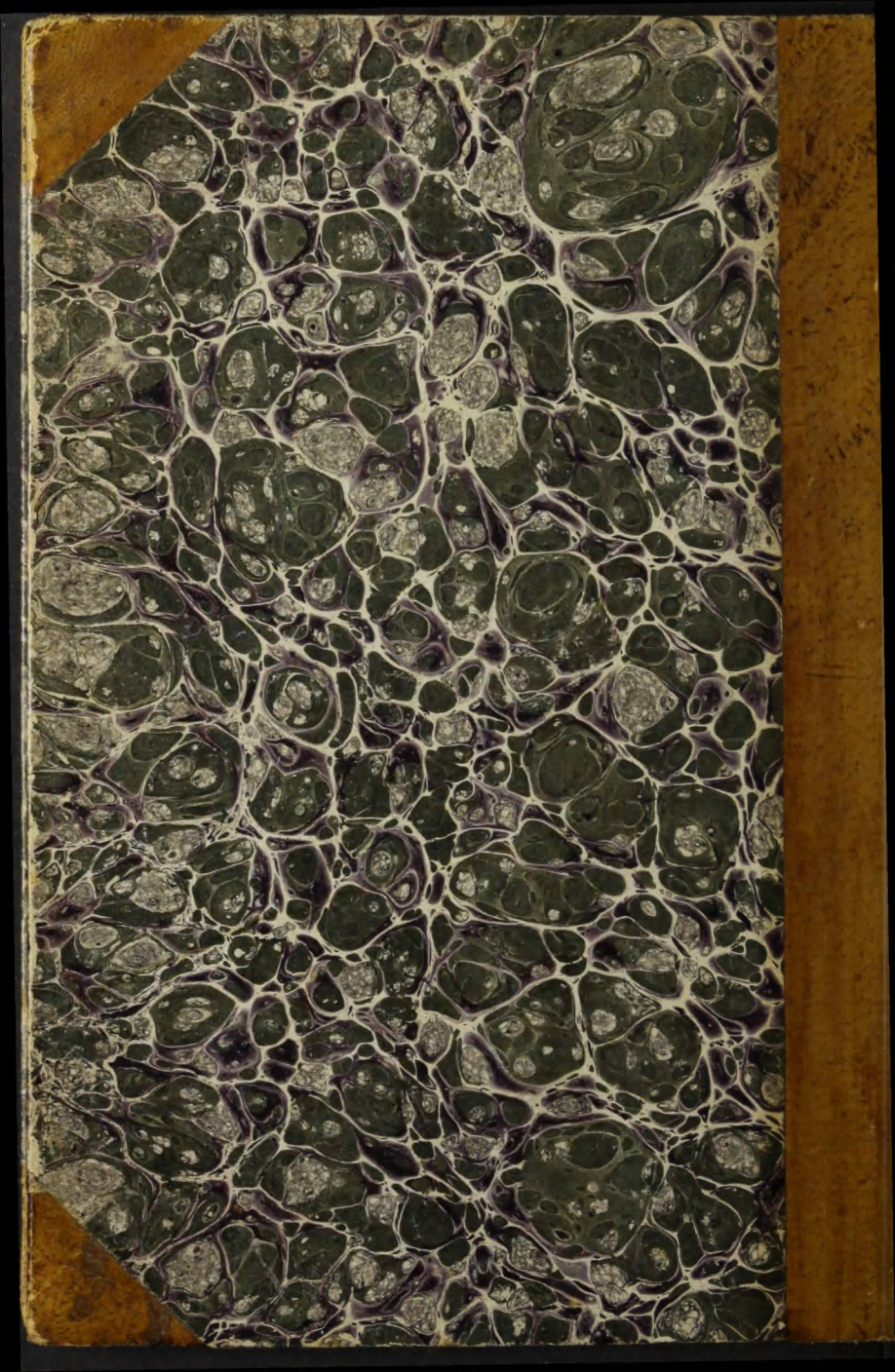
„See nu gaaer Solen ned,“ sagde Axel, „imorgen paa denne Tid er Du min Hustru for Gud og Alverden og vi ere paa Veien til vort Hjem, til et nyt og lyksaligt Liv.“